

Het Muziektheater:
de grootste attractie van
de Amsterdamse Uitmarkt

HOOFDREDACTEUR HARRY LOCKEVEER / UITGAVE: DE VOLKSKRANT B.V. WIBAUTSTRAAT 150 / POSTBUS 1002, 1000 BA AMSTERDAM / TELEFOON 020-562.9222 / POSTGIRO 46006 / PRIJS: KWARTAAL F 72,00; NUMMER F 1,00; ZATERDAG F 1,50. België 28 Bfr., Denemarken 9,50 Dkr., Duitsland 2,50 DM., Engeland £ 0,65, Frankrijk 8,00 Ffr., Griekenland 180 Dr., Italië 1800 Lit., Luxemburg 26 Lfr., Noorwegen 8,50 Nkr., Oostenrijk 19 Os., Portugal 180 Esc., Spanje 175 Pes., Joegoslavië 540 Din., Zweden 10,00 Zkr., Zwitserland 2,70 Sfr. Abonnee service 020-650061.

Huurders betalen ABP maandelijks 166 gulden te veel

Van onze verslaggevers

HILVERSUM/DEN HAAG — Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) ontvangt voor het woningproject Heydnahof in Rotterdam jaarlijks bijna achthonderdduizend gulden te veel huur en subsidie. Dat komt doordat het pensioenfonds de stichtingskosten indertijd kunstmatig heeft verhoogd. De bewoners van de 235 premiehuurwoningen in Heydnahof betalen per maand 166,81 gulden te veel huur, terwijl het rijk per woning maandelijks 112,25 gulden te veel subsidie verstrekt. Als het ABP bij al zijn andere, vergelijkbare, woningprojecten dezelfde lijn heeft gevolgd, betalen overheid en huurders samen dertig tot vijftig miljoen gulden per jaar te veel.

Dit blijkt uit berekeningen van de Delftse hoogleraar A. Thomson, die zondagavond door KRO's actualiteitenrubriek Brandpunt werden bekendgemaakt. Een woordvoerder van het ministerie van Volkshuisvesting heeft de juistheid van de belangrijkste gegevens bevestigd. Thomson maakte zijn berekeningen aan de hand van de subsidiebeschikking voor het Heydnahofproject en met gegevens uit een nota van drs J. Post, hoofdinspecteur-directeur van Volkshuisvesting in Zuid-Holland. De inhoud van deze nota werd door de Volkskrant onthuld.

Volgens Thomson heeft het ABP de stichtingskosten van het Heydnahofproject destijds met 38 duizend gulden per woning opgeschroefd om voor meer rijkssubsidie in aanmerking te komen. Het pensioenfonds ontvangt inmiddels voor het project jaarlijks 470.404 gulden te veel huur en 316.545 gulden te veel subsidie, in totaal dus 786.949 gulden.

Thomson heeft ook voor de 146 andere ABP-projecten in Nederland een berekening gemaakt. Daarbij ging hij uit

van een gemiddelde omvang van honderd woningen per project. Als het ABP ook bij deze projecten de stichtingskosten kunstmatig heeft opgeschroefd, ziet het er volgens de hoogleraar naar uit „dat er tussen de veertien en twintig miljoen per jaar te veel aan subsidies betaald wordt. De huurders betalen tussen de twintig en dertig miljoen te veel”.

In verband met de subsidie-affaire rond de ABP-projecten heeft staatssecretaris Broek van Volkshuisvesting zijn vakantie in het buitenland onderbroken. Vandaag zal Broek voor zover mogelijk antwoord geven op de vragen die hierover zijn gesteld door de Kamerleden Hummel (PvdA), Paulis (CDA) en Van Rey (VVD).

Broek moet zich beperken tot een gedeeltelijke beantwoording omdat hij nog niet beschikt over het dossier dat over de subsidiezaak is aangelegd door het rectorie team dat de ABP-affaire onderzoekt. Het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft het wel opgevraagd bij het Openbaar Ministerie, maar nog niet ontvangen.

De staatssecretaris heeft bij zijn antwoorden ook een brief gevoegd. Daarin geeft hij zijn zienswijze op de subsidiezaak. Ook vermeldt hij de maatregelen die inmiddels zijn genomen (of nog in voorbereiding zijn) om de controle op bouwsubsidies te verbeteren. Verder gaat hij in op het waarschuwend rapport van zijn topambtenaar Post, dat in 1982 op het ministerie in een la verdwenen zonder dat er iets mee gebeurde. Na enig zoeken heeft men het inmiddels teruggevonden.

De drie Kamerleden die vragen over de kwestie hebben gesteld, hopen dat Broek morgen mondeling overleg wil voeren met de vaste Kamercommissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Volgens hen zouden dan termijnen en procedures moeten worden afgesproken met het oog op de verdere samenspraak met parlement.

Broek heeft eerder aangekondigd dat er voor woningprojecten voortaan accountantsverklaringen zullen worden afgegeven. Maar volgens de waarnemende president van de Rekenkamer, H. Koolen, is dat niet voldoende. Controle moet voor, tijdens en na de bouw plaatsvinden, zei hij zondagavond. Het Nederland Verbond van Huurders zal zich met de huurders van ABP-woningen op 20 september in de Utrechtse Jaarbeurs gaan beraden over verdere stappen. Er zal onder meer worden bekeken of te veel betaalde huur kan worden teruggevorderd.

Tientallen doden bij vliegtuigongeluk boven Californië

LOS ANGELES (Reuter) — Een Mexicaans passagiersvliegtuig en een prive-vliegtuigje zijn zondag in de buurt van Los Angeles op elkaar gebotst. Bij het ongeluk zijn tenminste 53 mensen om het leven gekomen, zo meldde de politie.

Volgens de woordvoerder van de luchthaven van Los Angeles had de Mexicaanse DC-9 45 passagiers en zes bemanningsleden aan boord. In het prive-vliegtuigje zaten, naar men aanneemt, twee mensen.

De twee toestellen botsten boven de plaats Downey, ongeveer 25 kilometer ten oosten van Los Angeles. De brokstukken kwamen enkele kilometers verderop in Cerrito ten zuidoosten van Los Angeles terecht op een schoolplein en verschillende huizen. Zeker zes woningen vatten vlam. Op of de grond slachtoffers zijn gevallen, was gisteravond niet bekend. Over de toedracht van het ongeluk tasten de autoriteiten in het duister.

„Het passagiersvliegtuig sloeg over de kop en viel toen als een baksteen. Het kleine vliegtuigje maakte een duikvlucht die eindigde in een stofwolk”, verklaarde een ooggetuige.

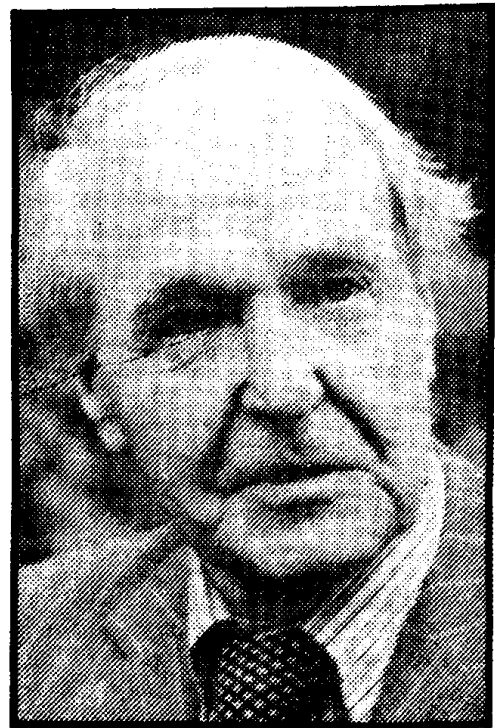
Henry Moore overleden

Van onze kunstredactie Londen — De Engelse beeldhouwer Henry Moore is zondag op 88-jarige leeftijd in zijn woonplaats Much Hadham in Hertfordshire overleden. Moore wordt beschouwd als een van de belangrijkste beeldhouwers van de eeuw.

Henry Moore was een mijnwerker-zoon uit een groot gezin van acht kinderen, die invalide uit de Eerste Wereldoorlog kwam en met een beurs voor ontdruisers naar de kunstacademie ging. Bij zijn eerste tentoonstelling als vrij kunstenaar werd hij door de kritiek vermorzeld. Zijn werk zou slecht, immoreel en met het scheldwoord van die dagen zelfs bolsjewistisch zijn.

De erkenning kreeg hij pas na de Tweede Wereldoorlog. Hij werd bij het grote publiek voor het eerst beroemd om zijn „shelter sketches”, de tekeningen die hij in de schuilkelders van de Londense Ondergrondse maakte tijdens de Duitse bombardementen in de oorlog.

Henry Moore kreeg over de hele wereld heen talloze onderscheidingen, waaronder in 1970 de Erasmusprijs. Zijn beelden staan in vele grote steden en in de belangrijkste musea van de

wereld. Een van zijn grootste inspiratiebronnen was het landschap van de mijnstreek, waar hij werd geboren, maar bovenal de menselijke figuur. „Een tekening”, zei hij, „toont maar één kant. Een beeldhouwer maakt iets werkelijks. Je kan het pakken. Je weet dat 't bestaat. Ik wil iets maken dat absoluut is. Zoals een mens”.

Zie ook pagina 7

Aardschok Roemenië maakt slachtoffers

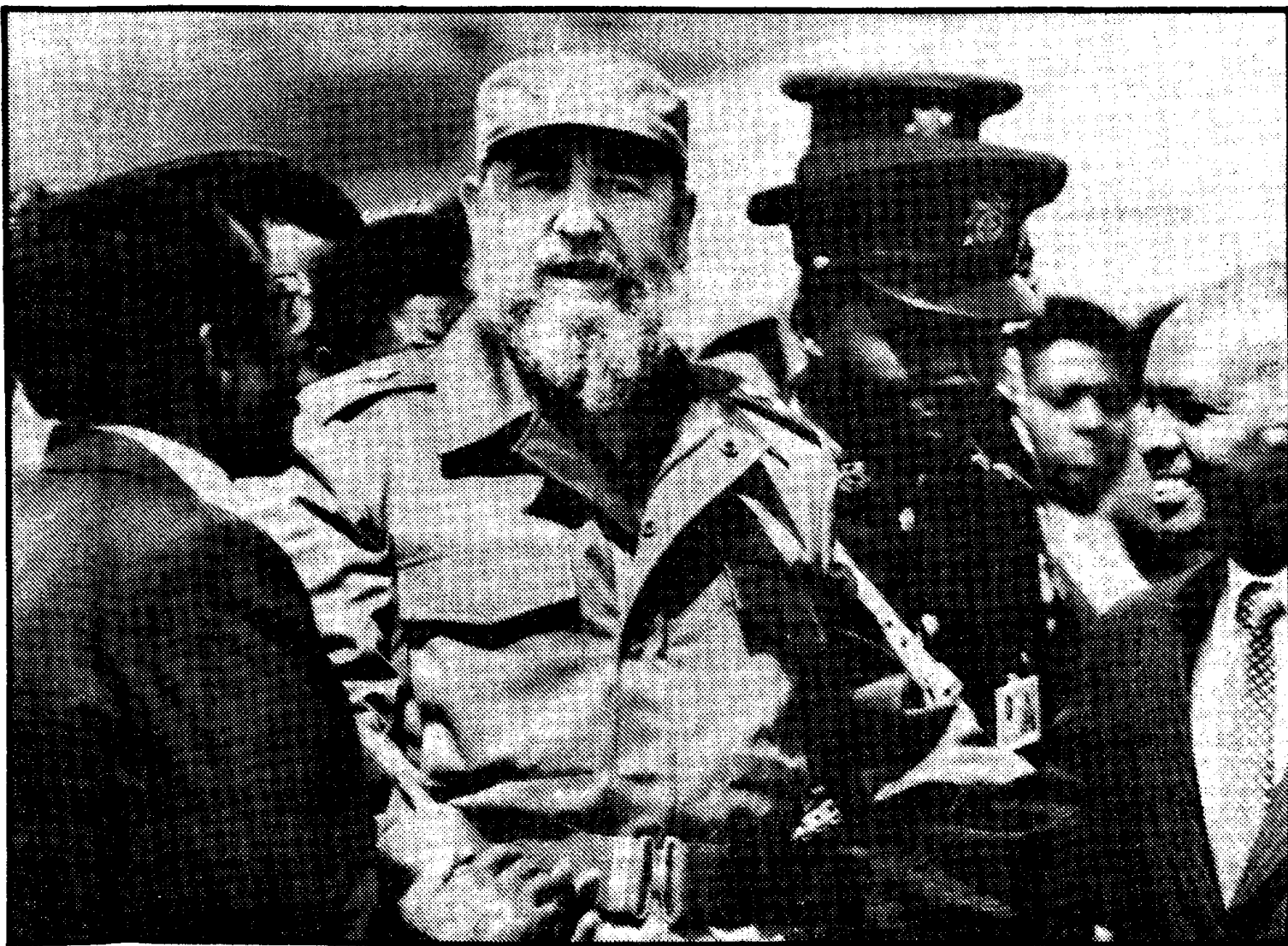
WENEN (Reuter, AP, AFP) — Een krachtige aardbeving in Roemenië, waarvan het epicentrum ongeveer 180 kilometer ten noordoosten van Boekarest lag, heeft zaterdag slachtoffers gemaakt in de naburige Sovjet-republiek Moldavië. Ook is er aanzienlijke schade aangericht.

De Sovjet-televisie toonde zondagavond beelden van bulldozers die grote hoeveelheden puin in de straten van Kijinev, de hoofdstad van de republiek, ruimen. De nieuwslezer las een bericht voor van Tass waarin gewag werd ge-

maakt van slachtoffers. Er werden geen aantallen gegeven.

Het Roemeense persbureau Agerpres maakte geen melding van slachtoffers of zware schade. De beving had volgens het persbureau een kracht van 6,5 op de schaal van Richter. Het Italiaanse persbureau Ansa berichtte dat in Boekarest geringe schade is aangericht. De meeste mensen die hun huizen waren uitgevend bij het voelen van de beving zijn weer teruggekeerd. In sommige wijken is de stroom uitgevallen en verder zijn de telefoonverbindingen verstoord.

LEIDERS ZIMBABWE VERWELKOMEN FIDEL CASTRO

De Cubaanse president Fidel Castro wordt bij aankomst op de luchthaven van Harare verwelkomd door premier Robert Mugabe (links) en president Canaan Banana van Zimbabwe. Castro is een van de tientallen staats- en regeringsleiders die in Harare de achtste topconferentie van de niet-gebonden landen bijwonen.

Foto Reuter

Verslag op pagina 5

VERGELDING VERMOED VOOR AANHOUDING RUS IN NEW YORK

Sovjet-geheime dienst arresteert correspondent VS voor spionage

MOSKOU/WASHINGTON (Reuter, AFP, AP) — De Russische geheime dienst KGB heeft zondag de Amerikaanse journalist Nicholas Daniloff beschuldigd van spionage. „Daniloff werd op 30 augustus in Moskou aangehouden terwijl hij zich met spionage in liet”, meldde het persbureau Tass.

„De Amerikaanse correspondent is blijken het materiaal dat van hem in beslag is genomen, duidelijk betrokken bij spionage-activiteiten. Naar de zaak-Daniloff is een onderzoek ingesteld”, aldus Tass. Daniloffs vrouw sprak zondag over „een barbaarse opzet”. Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken noemde de aanhouding „een grove provocatie”. Washington eiste onmiddellijke vrijlating. De Amerikanen zijn nog niet officieel in staat van beschuldiging gesteld.

De 52-jarige correspondent van het Amerikaanse weekblad US News and World Report werd volgens zijn vrouw Ruth zaterdag door acht KGB-agenten gearresteerd vlak nadat hij een Russische kennis, Misja genaamd, had ontmoet. Misja overhandigde een pakket waarin Daniloff krantenknipsels verwachte, maar dat bij opening door de KGB twee kaarten bevatte met het stempel „geheim”.

Mevrouw Daniloff meende dat haar man in een val was gelokt en dat zijn aanhouding een vergelding is voor de arrestatie van een Russische functionaris bij de Verenigde Naties, Gennadi Za-

NICHOLAS DANILOFF

charov. Zacharov werd vorige week in de Newyorkse metro door FBI-agenten gearresteerd toen hij geheime technische gegevens over een Amerikaans luchtmacht-vliegtuig in ontvangst nam. Het ging om een val, want de „Amerikaanse ingezetene” die de informatie leverde, deed dat met medeweten van de FBI.

Jaroslav Verner, woordvoerder van de Amerikaanse ambassade in Moskou, verklaarde dat van Russische zijde een protest is ingediend, waarin Daniloff wordt beschuldigd van overtreding van de Russische wetgeving. De ambassade heeft het protest als „volkomen ongegrond” van de hand gewezen en de vrijlating van de correspondent geëist.

Daniloff, die binnenkort na ruim vijf jaar dienst in Moskou zou worden overgeplaatst, bevindt zich in een militaire gevangenis in Oost-Moskou. Hij is volgens zijn vrouw, die hem zondag bezocht, zaterdag door zijn opdrachtgevers werd gevraagd. De correspondent wordt, aldus zijn vrouw, correct behandeld. Wel zijn hem de schoenveters en de broekriem ontnomen. Hij deelt een cel met een natuurkundige, die naar zijn zeggen eveneens voor spionage wordt vastgehouden.

Daniloff is de eerste westerse journalist die langer dan een paar uur door de Sovjet-autoriteiten wordt vastgehouden en de regelrecht beschuldigd wordt van spionage. In 1979 werd Robert Toth, correspondent van de Los Angeles Times, gearresteerd op het moment dat hij van een vriend een pakket aannam. Toth, die ook Moskou zou verlaten, werd na een ondervraging van drie uur vrijgelaten en vervolgens vijf dagen lang opgesloten voor verhoor. Tenslotte mocht hij de Sovjet-Unie verlaten.

IN DIT NUMMER

De centrales van overheidspersoneel willen dat minister Van Dijk van Binnenlandse Zaken het salaris van een bepaalde groep vrouwelijke ambtenaren verhoogt om een discriminerende maatregel ongedaan te maken. Pagina 3

De mogelijkheden voor kinderopvang worden steeds geringer. Pagina 4

De Finse oud-president Kekkonen, zaterdagochtend op 85-jarige leeftijd overleden, haatte de term finlandisering. Pagina 5

De oud-Indië-strijders van de 7 December divisie hielden eindelijk hun eerste grote reünie. „Later ben ik gaan begrijpen, dat het allemaal niet zo goed was wat wij hebben gedaan.” Pagina 9

SPORT

Agressief Ajax met Van Basten aan het hoofd straft slap spel PSV stevig af. Pagina 13

Roda JC leidet eredivisie zonder tegendoelpunt. Pagina 15

Connors, Noah en Jarryd uitgeschakeld op Flushing Meadow. Pagina 18

SPORT ACHTEROP:

Bordin en Pizzolati bezorgen Italië een dubbele triomf op het EK marathon. Pagina 20

Kulker haalt bij het EK atletiek op de 1500 meter een bronzen medaille die vooral hemzelf verbaast. Pagina 13 en 17

ECONOMIE	2
PERSONEEL	4
KEES FENS	4
KUNST	7
MAANDAG WASDAG	9
SERVICE-PAGINA	11
HET WEER	11
SPORT	13 t/m 20
SPORT ACHTEROP	20
JAN MULDER	20

Ruud Gullit (l) en Rijkaard

Marokko arresteert vier van terrorisme verdachte Arabieren

RABAT (AFP, Reuter) — Marokko heeft zondag bekendgemaakt dat de veiligheidsdienst vier Arabische „terroristen” heeft aangehouden, die van plan waren aanslagen te plegen op publieke gelegenheden in het land. Volgens de Marokkaanse minister van informatie gaat het om twee Tunesiers, een Libanese Palestijn en een andere Palestijn.

De vier werden tussen 22 en 27 augustus aangehouden, terwijl ze in het bezit waren van springstoffen, aldus het Marokkaanse ministerie van informatie. Volgens Rabat maakt het vier deel uit van een „groep professionele leden van het internationaal terrorisme”. Ze zouden „al diverse misdaden hebben begaan in verschillende landen, vooral in Europa en het Midden-Oosten”.

De terroristen zouden de aanslagen plegen zonder de verantwoordelijkheid op te eisen. Dit om internationale verandering te zaaien, aldus het ministerie, dat geen nadere bijzonderheden gaf over de arrestaties. De vier zullen voor de rechter worden gebracht.

De verklaring volgt op aanhoudende geruchten dat vorige week in Marokko buitenlanders zouden zijn gearresteerd, en op speculaties dat radicale Arabische groeperingen van plan zouden zijn aanslagen te plegen uit protest tegen de ontvangst van de Israëlische premier Shimon Peres door koning Hassan II.

ADVERTENTIE

Firato
29 AUG. - 7 SEPT
GEOPEND VAN 10-17 EN 19-22 UUR.
ZATERDAG EN ZONDAG VAN 10-17 UUR.
TOEGANG F 12,50, 5 AVONDS F 10,00.
AMSTERDAM rai
TREIN-TOEGANG-BIJZETTEN BIJ NS-STATIONS

HET WEER

Toenemende bewolking en vooral in het noorden van het land regen of motregen. Middagtemperatuur ongeveer 18 graden. Zuidwestenwind, toenemend tot matig, kracht vier, aan de kust tot krachtig, zes.

VOORUITZICHTEN VOOR DINSDAG T/M VRIJDAG:
Eerst enkele buien, na dinsdag perioden met zon en droog. Middagtemperatuur omstreeks 20 graden.

ADVERTENTIES

MEESLEPEND ONTROEREND SPECTACULAIR
MATTHIJS VAN HEIJNINGEN PRESENTEERT EEN FILM VAN GUIDO PIETERS

MET DANNY DE MUNK - RENEE SOUTENDIJK
HUUB STAPEL - RIJK DE GOOYER
WILLEKE VAN AMMELROOY
RAMSES SHAFFY EN KITTY COURBOIS
ALS KVERTJE

OP HOOP VAN ZEGEN

EEN SIGMA FILM PRODUCTION EEN CONCORDE FILM RELEASE

IN 65 BIOSCOPEN

PREI EN BRAADWORST

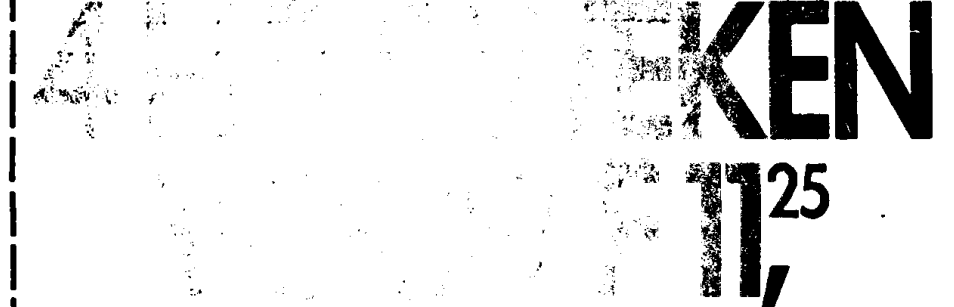
Elke maandag en dinsdag hebben we groente en vlees in de aanbieding.

Prei, kilo 1.25
Braadworst, 500 g 5-25 3.98
kilo 23-25 9-48 6.98

's Lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten.

de Volkskrant

Noteer mij bij deze voor zo'n introductie-abonnement.

NAAM: _____
STRAAT: _____
POSTCODE: _____ PLAATS: _____
GIRO: _____
TELEFOON (voor controle op de bezorging): _____
Daarna wens ik een: ☐ maandabonnement à f 24,20
☐ kwartaalabonnement à f 72,00

Deze bon in een open envelop zonder postzegel opsturen naar: de Volkskrant, Antwoordnummer 2277, 1000 PA AMSTERDAM. U KUNT OOK BELLEN 020-650061. Voor postabonnees geldt een kleine verhoging. Over de betaling wacht ik uw bericht af.

MINISTER WIL ONDERBETALING NIET VERGOEDEN

Bonden vragen hoger salaris voor vrouwelijke ambtenaren

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM — De centrales van bonden van overheidspersoneel zullen minister Van Dijk van Binnenlandse Zaken woensdag adviseren de bruto-salarissen van een groep vrouwelijke ambtenaren alsnog te verhogen over de periode 1973-'85. Daarmee zou een discriminerende salarisregeling, waardoor zo'n dertigduizend vrouwen met elkaar vijf-tot zeventienhonderd miljoen gulden bruto-salaris misliepen, achteraf alsnog ongedaan worden gemaakt.

De kwestie komt woensdag aan de orde in het overleg van de centrales van overheidspersoneel met de minister. Van Dijk heeft inmiddels laten blijken dat hij niet van plan is aan het verzoek te voldoen. Hij heeft een circulaire voor alle overheidsinstellingen laten opstellen waarin hij adviseert individuele ver-

Bij overslagbedrijf ECT dreigt verlies van vijftig banen

Van onze verslaggever
ROTTERDAM — Bij Europe Container Terminus (ECT), met 1400 werknemers het grootste overslagbedrijf in de Rotterdamse haven, dreigen vanwege een ingrijpende reorganisatie op een van de twee terminals vijftig arbeidsplaatsen te verdwijnen. Dit heeft de Vervoersbond FNV berekend. De werknemers hebben de reorganisatieplannen voor de Eemhaventerminal inmiddels afgewezen. De afslanking zal zich voltrekken door natuurlijk verloop. Er zullen geen ontslagen vallen.

Volgens bestuurder C. van Nimwegen van de Vervoersbond FNV hebben de ECT-werknemers de bond vorige week op ledenvergaderingen opdracht gegeven de onderhandelingen over het sociaal plan, die al maanden lopen, te heropenen. De bond staat in principe niet afwijzend tegenover technologische ontwikkelingen bij het containerbedrijf, maar vindt dat het bedrijf met informatievoorziening aan de werknemers nogal nalatig is.

Bovendien zou er volgens de vervoersbond bij ECT, zoals ook elders in de haven zou moeten gebeuren, een zogenaamde technologie-overeenkomst moeten worden afgesloten. Daarin moet met name de informatieplicht van een bedrijf ten opzichte van de werknemers worden geregeld voor gevallen van ingrijpende wijzigingen in de arbeidsorganisatie als gevolg van automatisering.

Technologie-overeenkomsten liggen in de haven, zoals ook elders bij bedrijven in Nederland, echter zeer moeilijk. De meeste havenbedrijven zijn op het punt van automatisering bezig met een inhaalmanoeuvre die aanzienlijke gevolgen heeft voor de werkgelegenheid. Uit ervaringscijfers van havensectoren in West-Duitsland blijkt dat ten gevolge van automatisering wel twintig tot dertig procent van de werkgelegenheid verloren kan gaan.

Werkgevers in grafische industrie tegen meer ATV

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM — De werkgevers in de grafische industrie willen af van verdere arbeidstijdverkortingen omdat er al een tekort van vijftienhonderd vaklieden zou zijn. Per 1 oktober wordt in de grafische industrie de 36-urige werkweek ingevoerd. Die afspraak dateert al van ruim twee jaar geleden. Nu het zover is zal het tekort aan vaklieden door die 36-urige werkweek in een klap verdubbelen naar drieduizend.

De werkgeversorganisatie KVGQ signaleert het probleem in haar weekblad. De KVGQ trekt er de conclusie uit dat op deze manier korter werken het doel voorbijgeschiet. De werkgelegenheid zou eerder geschaad worden omdat mogelijk de productie in bedrijven schade lijdt als gevolg van het gebrek aan goed geschoolde werknemers.

De grafische bond Druk en Papier noemt de aantallen die de werkgevers noemen „sterk overdreven”. Volgens de bond heeft de KVGQ een enquête gehouden onder bedrijven waarvan de uitkomsten op verschillende manieren kunnen worden uitgelegd. „Het tekort doet zich slechts in enkele sectoren

voor: de kleuren- en offsetdruk. Als ik een getal moet noemen dan is het tekort meer een paar honderd”, aldus bestuurder R. Lanen.

Scholing

Volgens Lanen hebben de werkgevers het probleem aan zichzelf te wijten. „Ze weten al 2,5 jaar dat de 36-urige werkweek per 1 oktober wordt ingevoerd. We hebben aangeboden de nodige scholing met werkgevers aan te pakken. Dat is ook wel gebeurd op landelijk niveau maar individuele bedrijven hebben nauwelijks initiatieven genomen. Alleen in Meppel en Den Bosch zijn regionale omscholingsprojecten op touw gezet. De rest van het land moet dat voorbeeld volgen.”

In de grafische bedrijfstak werken vijftigduizend mensen. Het akkoord over de 36-urige werkweek was destijds het eerste voor een complete bedrijfstak. De onderhandelingen voor een nieuwe CAO beginnen in januari volgend jaar. Druk en Papier wil doorgaan met korter werken. Het doel is 32 uur in 1990.

werken, hadden die mogelijkheid tot terugvordering wel. Het financiële nadeel dat de ambtenaren ondervonden kon per jaar oplopen tot enkele duizenden gulden.

Inmiddels kan sinds 1985 geen enkel echtpaar te veel betaalde AOW/AWW-premie over elkaars salaris meer terugvorderen. De premie-afdracht is sinds 1985 volledig geïndividualiseerd. De gewraakte regeling is dus vanzelf beëindigd.

Europees Hof

Toen de regeling nog wel van toepassing was, hebben negen gedupeerde vrouwen er zes jaar lang tegen geprocedeerd, tot aan het Europees Hof van Justitie toe. De processen werden gesteund door de Stichting Ombudsvrouw in Den Haag en de stichting Rechten-vrouw in Utrecht. In juni dit jaar kwam er voor de negen vrouwen een gunstige definitieve uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (de hoogste rechter in sociale-verzekeringgevallen). Volgens deze raad — die zich baseerde op het Europese recht — was de regeling discriminerend voor gehuwde vrouwen en daarom onjuist. De negen vrouwen krijgen nu alsnog de premies uitbetaald zodat zij duizenden gulden kunnen terugvorderen bij de belastingdienst.

De centrale van middelbare en hogere ambtenaren CMHA vindt dat de rijksoverheid sportief moet zijn en de uitspraak in de negen beroepzaken van toepassing moet verklaren op alle vrouwelijke ambtenaren in dezelfde situatie. Volgens de CMHA zou dat vijf-tot zeventienhonderd miljoen gulden kosten. De berekening is gemaakt op basis van begrotingscijfers van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Een woordvoerder op dat departement sprak de cijfers niet tegen. Van massale uitbetaling kan echter volgens de minister geen sprake zijn.

Minister van Dijk zal de uitbetaling van het geld aan de negen vrouwen die met succes procedureerden, niet tegenwerken. Volgens de woordvoerder van Van Dijk is het goed gebruik om de uitspraken in zulke rechtszaken direct op te volgen. Volgens haar moet het zelfs zo zijn dat de negen vrouwen zonder mankeren het geld over de volledige periode (1973-'85) terugkrijgen, ook in die gevallen waarin als uitgangspunt voor het proces werd gekozen voor slechts een jaar.

Dutch Viking vliegt razendsnel over Atlantische Oceaan

SCHIPHOL (ANP) — In de nacht van zaterdag op zondag, om zes minuten voor vijf Nederlandse tijd, is de Nederlandse ballon Dutch Viking met drie opvarenden in de Canadese provincie Newfoundland opgestegen. Volgens het vluchtleidingscentrum op Schiphol kan de ballon dinsdagmorgen al in Europa landen. Aan boord van de Dutch Viking bevinden zich het echtpaar Henk Brink (42) en Evelien Brink-Schlösser (30) en Willem Hageman (39).

De drie opvarenden zijn dik ingepakt, om bestand te zijn tegen de forse schommelingen in de temperatuur die op sommige momenten kan dalen tot min 40 graden Celsius. Ook hebben ze speciaal geprepareerd voedsel en drinkwater aan boord. Het pakket eten en drinken mocht niet meer dan 25 kilo wegen.

Als het echtpaar Brink en Hageman hun avontuur tot een goed einde brengen, is het de eerste niet-Amerikaanse ploeg die de Atlantische Oceaan aan boord van een ballon oversteekt. Eviden kan de eerste vrouw worden die deze prestatie levert.

De ballon zelf heeft een inhoud van acht miljoen liter: drie miljoen liter hete lucht en vijf miljoen liter helium. De gasvormige inhoud heeft een waarde van verscheidene honderdduizenden gulden. Alleen al het doek van de ballon, waarin ruim tweeduizend meter nylonstof verwerkt is, weegt 560 kilo. De omvang van het hele gevaarte is 120 meter.

MINISTERS BIJ COMPUTERLES

Vier ministers met hun kinderen bij de computerles in het Rijnlands Lyceum in Wassenaar, dat dit weekinde het vijftigjarig bestaan vierde. Ter gelegenheid hiervan gaven diverse bedrijven een demonstratie van moderne onderwijsmethoden voor ouders — onder wie een aantal politici — en leerlingen. Van links af: de ministers Smit-Kroes, De Korte en Van den Broek, achter hen Ruding.

Foto Nationaal Foto Persburo

Gedwongen ontslagen gevreesd bij bronnenbad Nieuweschan

Van onze verslaggever
NIEUWESCHAN — Onder de twintig werknemers van het Kurcentrum Nieuweschan is onrust ontstaan over hun werkgelegenheid. Organisatorische en financiële problemen, die boven water kwamen na het gedwongen

vertrek van de vorige directeur Th. van der G., zouden daar de oorzaak van zijn. President-commissaris drs G. Beukema van de exploiterende NV noemt die vrees „irreëel”. Voor de problemen die er waren, is volgens hem een oplossing gevonden.

Een aantal werknemers — lid van de Dienstbond FNV — heeft contact opgenomen met hun vakorganisatie. Districtsbestuurder J. Martens bevestigt dat onder het personeel de vrees bestaat dat gedwongen ontslagen niet uitgesloten zijn. Hij wacht op een inventarisatie van de problemen alvorens bij directie en raad van commissarissen aan de bel te trekken.

Van der G. stapte eind juni met onmiddellijke ingang op, nadat de raad van commissarissen hem enkele weken daarvoor ontslag op staande voet in het vooruitzicht had gesteld. Hij zou een rekening-courant bij een bank hebben geopend met de NV als referentie zonder dat de aandeelhouders daar van wisten. Verder zouden uitgaven niet zijn verantwoord en zou er met declaraties zijn geknoeid. Alles bij elkaar zou het gaan om een bedrag van ruim honderdduizend gulden.

Van der G. ontkent overigens al deze aantijgingen. Beukema, die president-commissaris is uit hoofde van zijn functie als gedeputeerde in het Groningse provinciaal bestuur, schakelde het openbaar ministerie in. Het onderzoek zou nu in de laatste fase zijn. Daarna zal blijken of Van der G. zich voor de rechtbank zal moeten verantwoorden.

De Dutch Viking vlak na de start zondagmorgen op Newfoundland.

De gemiddelde snelheid bedroeg zondag tot aan het begin van de avond ongeveer 70 kilometer per uur. De verwachting is dat dit maandag nog sneller zal gaan. Op basis van de computervoorspellingen is het nog steeds waarschijnlijk dat gezagvoerder Henk Brink en zijn twee bemanningsleden de Dutch Viking in Nederland aan de grond zullen kunnen zetten.

Rond acht uur zondagavond was al 1.000 kilometer afgelegd en was het zuidpunt van Groenland op een afstand van 650 kilometer gepasseerd.

INFORMATIE OVER SUPERORDER GEËIST

Kamerleden ergeren zich over aankoop helikopters

Van onze verslaggever
HAN HANSEN
FARNBOROUGH — De Tweede-Kamercommissie voor Defensie zal vandaag op de internationale luchtvaartshow in het Britse Farnborough de stand van de Italiaanse helikopterfabriek Agusta nadrukkelijk mijden. Daarmee demonstreert de commissie haar irritatie over de gang van zaken bij de aankoop van de nieuwste „order van de eeuw”: de bestelling van helikopters voor land- en luchtmacht. Dat project gaat tweehalf miljard gulden kosten, meer dan de vervanging van de Starfighters.

De Tweede Kamer is bang dat het ministerie van Defensie, niet gehinderd door veel parlementaire inspraak, wil aansturen op een discutabele keuze ten behoeve van de nieuwe helikoptervloot. De Kamercommissie voor defensie blijkt zich vorige week bij een vertrouwelijke militaire uitleg over de helikoptertervanging bezorgd te hebben getoond over de onduidelijkheid over andere en betere helikopters dan de beoogde Mongoose-toestellen van de Italiaanse fabriek Agusta. Die ongerustheid kwam vooral van CDA-zijde, met name van de Kamerleden Van Vlijmen, Frinking en De Boer.

Vandaag komt de Kamercommissie defensie op Farnborough aan om zich te oriënteren over de nieuwste ontwikkelingen op luchtvaartgebied.

Bij de komende helikoptertervanging gaat het om drie taken die de nieuwe toestellen zouden moeten vervullen: anti-tankbestrijding, verkenning en transport. Het ministerie van Defensie wil zoveel mogelijk standaardiseren. Daarom wordt daar gemikt op helikopters van een en dezelfde familie, waarbij

verkenning en pantserbestrijding in een lichte versie kunnen worden gecombineerd. Het ministerie heeft met het oog daarop een voorbereiding in twee fasen in gang gezet, waarbij eerst twintig Agusta-helikopters voor 760 miljoen gulden en later nog eens dertig verder ontwikkelde toestellen worden aangeschaft. Het departement heeft zich op deze koers weliswaar nog niet vastgelegd, maar de Tweede Kamer vindt dat het er wel veel op lijkt.

Deze maand begint Nederland samen met Engeland, Italië en Spanje aan een vervolgstudie voor de zogeheten Light Attack-helikopter (LAH) met de Italiaanse Mongoose als basisproject. Die studie kost Nederland veertien miljoen gulden.

Voor Fokker en DAF heeft het ministerie van Economische Zaken al een akkoord gesloten met de Italiaanse fabriek voor deelname aan de productie van de Mongoose. Agusta heeft Nederland honderd procent industriële compensatie toegezegd.

De Tweede Kamer heeft vorige week de vertrouwelijke bijeenkomst met de militaire experts over het helikopterproject demonstratief opgeschort. De Kamercommissie wenst nu eerst op het hoogste niveau meer duidelijkheid over de operationele nadelen van een andere keuze voor de helikoptertervanging. Zo wordt in de Kamer gedacht aan het aanschaffen van een aantal toestellen met grotere mogelijkheden voor tankbestrijding dan de LAH. Door de effectiviteit te verhogen zou straks onder meer de vervanging van rupsmaterieel tegen vijandelijke tanks kunnen worden beperkt.

Het ergert de Kamercommissie dat het ministerie van Defensie juist over dat soort alternatieven tot dusver weinig of niets heeft losgelaten. Het is denkbaar dat de militaire staven de Kamer weinig varianten willen voorleggen omdat zij bang zijn voor een drastische taakvermindering van de helikopteronderdelen.

„Elk militair commando heeft de neiging om zijn personele organisatie eerder uit te breiden dan te kortwieken. Maar dat soort overwegingen tellen niet voor de Tweede Kamer. De vaste commissie heeft van staatssecretaris Van Houwelingen (Defensie) de toezegging afgedwongen dat zij meer dan in het verleden betrokken zal worden bij de keuze van de nieuwe helikoptertervanging. De richting waarin het nu gaat verontroost ons nogal doordat vooral de militaire staven hun koers kennelijk al hebben bepaald”, aldus een toelichting van de commissieleden.

Bankemployé aangehouden voor geknoei met effecten

Van onze correspondent
ROERMOND — Volgens de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) is er bij de Rabobank in Roermond geknoei met de handel in effecten. Het hoofd van de afdeling beleggingen van de bank, P. H. uit Beesel, is in verband met deze zaak gearresteerd. Meer aanhoudingen zijn volgens Justitie niet uitgesloten.

„Justitie onderzoekt of via de Rabobank Roermond effectentransacties onder verzonnen namen hebben plaatsgevonden”, bevestigde zondag een woordvoerder van Rabobank Nederland in Utrecht. Op die manier kunnen de beleggers belasting ontkijken door bijvoorbeeld de winst op de effecten te verzwijgen. Om welke bedragen het gaat is nog niet bekend. Wel zijn er volgens een woordvoerder van Justitie veel klanten van de Roermondse Rabobank bij betrokken.

Mensen die bij de bank effecten kopen, hoeven zich niet te legitimeren. Naam en adres worden wel gevraagd om een nota uit te schrijven, maar alleen in twijfelgevallen wordt de juistheid daarvan nagetrokken.

AFDELING PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING OPGEZET MET EIGEN GELD

Stichting helpt Aids-patiënten en omgeving

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM — „Als jullie het zo belangrijk vinden, dan zoek je maar ruimte binnen je eigen budget”, luidde de reactie van de rijksoverheid op de subsidieaanvragen van de Schorerstichting in Amsterdam voor speciale hulpverlening aan Aids-patiënten en hun omgeving. De Schorerstichting, instelling voor hulp- en dienstverlening aan homoseksuelen mannen en vrouwen, vindt het inderdaad heel belangrijk en heeft uiteindelijk besloten er dan maar eigen geld in te stoppen.

Het resultaat: vrijdags werd op het Amsterdamse kantoor een nieuwe afdeling psychosociale hulpverlening Aids gepresenteerd. Aids is een ziekte die het afweersysteem van het menselijk lichaam ondermijnt. Vanaf 1982 worden patiënten in Nederland gesignaleerd, merendeels homoseksuele mannen.

Zes medewerkers, voor het grootste deel hiervoor speciaal aangetrokken, willen de hulpverlening aan Aids-patiënten en anderen die op wat voor manier ook te maken krijgen met de nieuwe infectieziekte, structureel aanpakken. Ze zullen een reeks gespreksgroepen verzorgen, een spreekuur openstellen, begeleiding geven aan vrijwillige hulp-

verleners („buddy's” genoemd), en er met informatie en training voor zorgen dat gezinsverzorger en therapeuten bij de Riagg's (regionale instellingen voor ambulante geestelijke gezondheidszorg) beter worden geïnformeerd over de ziekte en de leefstijl van de grootste risicogroep, homoseksuele mannen.

Teleurgesteld

De Schorerstichting is tamelijk teleurgesteld over het uitblijven van voldoende subsidie. Er is wel wat geld gegeven (een kwart miljoen dit jaar) maar dat is onvoldoende voor alle activiteiten die de stichting wil ontplooiën. David Stein, coördinator van het nieuwe hulpverleningsteam, vindt het kortzichtig om zo weinig te zijn „als je weet uit ervaringen in het buitenland dat het probleem snel in omvang toeneemt”.

Al lijkt het aantal ziektegevallen en slachtoffers tot nu toe beperkt (146 patiënten sinds 1982), de ziekte en bijbehorende verschijnselen hebben verstrekende gevolgen voor vooral homoseksuele mannen. Volgens het nieuwe team is speciale intensieve hulpverlening daarom hard nodig.

Aids is geen ziekte als andere, geen gewoon gezondheidsprobleem. Patiënten en potentiële patiënten hebben meer hulpverlening nodig dan bij andere ziekten. Het team van de Schorerstichting somt een reeks factoren op die

Aids problematischer maakt dan andere aandoeningen.

De risicogroepen, in Nederland althans, zijn stigmatiserend: homoseksuele mannen, drugsgebruikers die zich injecteren, en hemofielepatiënten. Aids is een seksueel overdraagbare aandoening die tot nu toe vooral jonge mannen tussen dertig en veertig jaar treft. En natuurlijk: de ziekte is dodelijk.

De gemiddelde levensverwachting van iemand bij wie de ziekte zich ontwikkelt, is twaalf tot dertien maanden. Iedereen bij wie Aids wordt vastgesteld, beseft dat het leven afloopt.

Niet alleen directe Aids-patiënten hebben problemen. Ook wie in aanraking is geweest met het HIV-virus, dat de ziekte kan veroorzaken, kan hulp nodig hebben. Bij hen speelt vooral de onzekerheid of de ziekte zich zal ontwikkelen. Voor alle leden van de risicogroepen geldt bovendien dat zonder maatregelen besmetting mogelijk is. Het seksueel gedrag moet veranderen en dat gaat niet iedereen even makkelijk af.

Taboe

David Stein van de Schorerstichting: „Er hangt een taboe rond de ziekte. Je wordt opeens veracht van duisterse seksuele contacten. Het is besmettelijk. Je werkgever kan reageren of verkeersmaatschappijen, je familie, de buren.”

Bij patiënten blijkt vaak dat bestaande contacten zwaar op de proef worden gesteld. Peter van Rooyen, een psycholoog uit het nieuwe hulpverleningsteam: „Ouders bijvoorbeeld hebben wel de homoseksualiteit van hun zoon geaccepteerd en zijn partner wordt voor lief genomen. Als de zoon Aids krijgt, is er opeens het besef dat hij met een man sex heeft gehad, dat hij geneukt heeft of werd geneukt.”

Vaak blijkt dat ook professionele hulpverleners, zoals therapeuten en gezinsverzorger, slecht reageren op de homoseksuele aardheid van de hulpvrager en de eventuele partner. De Schorerstichting zegt bijvoorbeeld schrijnende gevallen te kennen van partners van patiënten die door artsen en familie worden genegeerd bij medische beslissingen.

Vaak wordt ook uit onbegrip gereageerd. Marijke Knuttel, lid van het Schorerteam, daarover: „Therapeuten die nog altijd vragen: wie is het mannetje en wie is het vrouwtje in de relatie. Belachelijk, maar het gebeurt nog altijd. Of bijvoorbeeld de reactie op wisselende contacten. Dat wordt geïnterpreteerd als vreemdgaan. Alles wordt afgemeten aan de heterocultuur.”

Knuttel zal zich in het team belasten met het informeren en trainen van andere hulpverleningsorganisaties. In samenwerking met de Riagg's worden landelijke studiedagen georganiseerd.

Wie spaart of gaat sparen, wil op zijn minst de zekerheid dat zijn of haar inleg onaangetaast blijft.

Bij de Postbank is dat mogelijk: met de Plusrekening, mits u niet meer dan f10.000,- per kalendermaand opneemt. Want deze f10.000,- is namelijk zonder opnamekosten beschikbaar. (Alleen over het bedrag dat u eventueel meer opneemt, betaalt u 1% opnamekosten.)

Bovendien profiteert u natuurlijk van de hoge rente op deze aantrekkelijke spaarrekening.

Inleggen en terugboeken op deze spaarrekening doet u met de bekende girokaart via de girorekening. Wilt u meer informatie over de Plusrekening? Bel - gratis - 06-0400, bereikbaar van maandag t/m vrijdag tot 21.00 uur en op zaterdag tot 12.00 uur.

POSTBANK
Postbank is ook spaargemak.

FAMILIE EN RELATIES

GEBOORTE
GEBOREN:
SARAH IPHIGENIA
Adrienne Kleiweg
Jorgos Chronis
Iwana en Iason
Bussum, 27 augustus 1986

HUWELIJKEN, JUBILEA, GEFELICITEERD
GETROUWD
LIESBETH
WORTELBOER
en
ERIC KRUIJEN
Utrecht, 30 augustus 1986

GERTRUDE
van harte proficiat met het behalen van je bsl.
PAPA, MAMA,
JAAP, JEROEN EN
FOSTER
Zaandam, 27 augustus 1986.

OVERLIJDEN

†
Geheel onverwacht, is overleden na een rijk, gelovig leven, waarin zij naast veel voor haar broers en zusters betekende, haar hoofdtaak zag in jongeren liefde bij te brengen voor de klankeken
dra BRIGITTA JOANNA MARIA VINKE
geboren te Winschoten op 19 oktober 1902, overleden in het St. Ignatius Ziekenhuis te Breda op 30 augustus 1986.
Amarfoort:
ZUSTER G. VINKE
Breda:
W. J. VINKE
Breda:
A. M. M. VINKE-CREEMERS
EN VERDERE FAMILIE.
Lovenstichting 7-880
4818 AJ Breda.
Wij nemen afscheid van haar tijdens een plechtige eucharistieviering, woensdag 3 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Jan de Doper, Groot Lijpalaardreef te Breda, waarna de begrafenis plaatsvindt op de R.K. Begraafplaats aan de Overakkerstraat te Breda.
Maandag 1 september a.s. om 19.00 uur zal er een avondwake zijn in de kapel van huize Vredenberg, Lovenstichting 7 te Breda.
Onze dierbare zuster is opgebaard in het mortuarium van Zuylen, Mulderslotstraat 144 te Breda-Zuidoost.
U kunt afscheid van haar nemen dinsdag 2 september a.s. van 19.30-20.00 uur.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren voor de dienst achter in de kerk.

†
Na een langdurige ziekte en een blijkbaar gedragen lijden is bedien, voorzien van de Zalving der Zieken, in volledige overgave naar zijn Heer opgegaan onze hartelijke en zeer geliefde medebroeder
WILHELMUS PETRUS ALOYSIUS MARIA KUYT
priester van de Sociëteit van Jezus
Hij was 70 jaar oud, 52 jaar priester en 40 jaar priester, waarvan 37 als missionaris in Indonesië.
Namens de medebroeders
P. ELKENBOOM S.J. SUPERIOR
6525 XZ Nijmegen, 31 augustus 1986
Burchmanium
Houtlaan 4.
Wij vieten de H. Eucharistie ten afscheid op donderdag 4 september 1986 om 11.00 uur in de kapel van het Burchmanium, Houtlaan 4 te Nijmegen.
Aanmelding heeft de begrafenis plaats op de begraafplaats Jonkerbos aan de Winkelsteeg-eweg 68 te Nijmegen-Histert.

Enige en algemene kennisgeving
Op 30 augustus is plotseling van ons heengegaan mijn lieve vriend, vader en zoon, onze dierbare broer, zwager, oom en neef
PETER DERISSEN
op de leeftijd van 26 jaar.
LIANE EN NELLEKE
FAMILIE DERISSEN
FAMILIE WOUTERS
Amsterdam, 1986
Minnaarsstraat 43.
Correspondentieadres: Akersstraat 88,
0406 HL Kerkrade-West
De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op woensdag 3 september a.s. om 14.00 uur in het crematorium Westgaarde, Oostmeeweg 275 te Amsterdam.
Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 13.45 uur.

†
Alle schoon dat de aard kan geven,
Blijft een pad dat tot u voert,
En alleen is leven leven
Als het tot den dood ontvoert.
P. C. Boutens
Bedankt voor jullie meeleven, in welke vorm dan ook, bij het overlijden van onze moeder en oma
GEERTRUIDA VAN DER KOOLJ-VENDEL
Namens de kinderen en kleinkinderen
NELLY VAN DER KOOLJ
Den Haag, augustus 1986.

Omringd door zijn familie en vrienden stierf
PETER DERISSEN
Wij voelen ons verslagen.
NELLEKE, LIANE, JOS,
MARION, ELS, KEES, FAM.
WOUTERS, ELS, JOHAN,
ERNST, CYLIA, WIM, YVONNE,
WILLY, JULIA, HELEN, OLAF,
LIESBETH, HARRY, RUTH, BIBI,
SHARON, TOMMY, LISA, KOEN.
Minnaarsstraat 39-55.
De crematie vindt plaats op woensdag 3 september om 14.00 uur in het crematorium „Westgaarde“, Oostmeeweg 275, Amsterdam.
Ieder die Peter gekend heeft is welkom.

†
Met droefheid vervuld maar ook dankbaar voor de jaren die we samen mochten beleven, geven wij kennis van het volkomen onverwachte heengaan van mijn lieve man, onze dierbare vader, broer, zwager en oom
GERARD BENRAAD
echtgenoot van Chrisje Braat
op de leeftijd van 61 jaar.
Berg en Dal:
C. H. M. BENRAAD-BRAAT
Nijmegen:
CAROLIEN BENRAAD
Berg en Dal:
BART BENRAAD
MEEKE VAN RENS
FAMILIE BENRAAD
FAMILIE BRAAT
6572 AB Berg en Dal, 30 augustus 1986
t Huys te Schengen,
Oude Holleweg 10
De uitvaartdienst wordt gehouden woensdag 3 september om 13.00 uur in de kerk van O. L. Vrouw van het H. Hart te Berg en Dal, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op het R.K. Kerkhof aldaar.
Op dinsdag 2 september wordt om 19.00 uur een avondmis opgedragen in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot condoleren, na de begrafenis in hotel Val Monte, Oude Holleweg te Berg en Dal.
Bijeenkomst in de kerk.

†
De Maatschap Internisten van het Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis geeft diep getroffen kennis van het plotseling overlijden van haar lid
H. B. BENRAAD, internist
We verliezen in hem een veelzijdig man, die door zijn opgewektheid en stijl een wezenlijk en stimulerend element in onze maatschap was.
Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw en kinderen.
DR. J. H. J. ENNEKING
DR. L. H. GO
DR. R. W. DE KONING
S. VAN NOOTEN
F. ROORDA
C. M. RULAND
H. S. TAN
DR. J. M. VAN TURNHOUT
Nijmegen, 30 augustus 1986

†
Met verslagenheid namen wij kennis van het plotseling overlijden van
H. B. BENRAAD, internist
hoofd-opleiding inwendige geneeskunde
Met hem verliezen wij niet alleen een goed geneesheer en een inspirerend opleider, maar bovendien een buitengewoon warm en hartelijk mens.
Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw en kinderen.
ARTS-ASSISTENTEN
INWENDIGE GENEESKUNDE
CANISIUS-WILHELMINA
ZIEKENHUIS
NIJMEGEN.
Nijmegen, 30 augustus 1986

†
Alle schoon dat de aard kan geven,
Blijft een pad dat tot u voert,
En alleen is leven leven
Als het tot den dood ontvoert.
P. C. Boutens
Bedankt voor jullie meeleven, in welke vorm dan ook, bij het overlijden van onze moeder en oma
GEERTRUIDA VAN DER KOOLJ-VENDEL
Namens de kinderen en kleinkinderen
NELLY VAN DER KOOLJ
Den Haag, augustus 1986.

KURSUS SNELLEZEN
In de week van 8 september start deze mondelinge cursus waarmee u de technieken leert beheersen om uw leessnelheid minstens 3x op te voeren, terwijl u de stof moeiteloos blijft opnemen. Kom ook en ontvang alle informatie over deze cursus.
Kursussen in het hele land.
INSTITUUT RHETORICA
Burgemeester de Raadsingel 21,
3311 JG DORDRECHT
078-130388
DAT HAD IK MOETEN LEZEN!

IBW praktijkopleidingen
Kruis de door u gewenste studiegids aan.
◇ MANAGEMENT ◇ MANAGEMENT TRAINING ◇ MANAGEMENT & AUTOMATISERING ◇ MANAGEMENT VOOR DE GEZONDHEIDSZORG
◇ DIRECTIE-SECRETARISSE ◇ PERSONEELSWERK ◇ BEDRIJFSKUNDE
◇ BEDRIJFSECONOMIE ◇ MARKETING ALGEMEEN ◇ MARKETING NIMA-A ◇ MARKETING NIMA-B ◇ VERKOOP ◇ LOGISTIEK MANAGEMENT
NAAM _____
ADRES _____
POSTCODE _____
WOONPLAATS _____
TELEFOON _____
Opsturen in een open envelop zonder postzegel
aan: IBW, Antwoordnummer 6223,
3500 VC Utrecht. Telefoon 030-62 78 02
2065
INSTITUUT VOOR BEDRIJFSWETENSCHAPPEN

Vereniging "De Friesche Elf Steden"
Het bestuur van de Vereniging "De Friesche Elf Steden" heeft besloten circa 2.000 nieuwe leden in te schrijven. Aanmeldingen kunnen tot 21 september 1986 schriftelijk worden ingediend, uitsluitend door inzending van één uitdrukkelijk uit het bevolkingsregister, gedateerd na 1 augustus 1986. S.v.p. geen andere correspondentie bijsluiten. Meer dan één inzending per persoon maakt de aanmelding ongeldig.
Aanmelding is alleen mogelijk voor hen, die vóór 1 december 1988 zijn geboren.
Mocht het aantal aanmeldingen groter zijn dan 2.000, dan vindt loting plaats. De nieuwe leden ontvangen eind oktober een verzoek tot betaling van de contributie.
Adres: Vereniging "De Friesche Elf Steden", postbus 569, 8901 BJ Leeuwarden.
N.V. Kunstjebaan Geleen.
De raad van bestuur nodigt houders van aandelen a en b uit tot het bijwonen van de algemene vergadering van aandeelhouders op dinsdag 16 september 1986 om 18.15 uur in het restaurant van de kunstjebaan, Kunnemadestraat 58a, Geleen, waarbij onder andere aan de orde komt de wijziging van de statuten van de vennootschap.
Agenda en concept-voorstellingen liggen ter inzage bij de Rabobank, Centrum, Markt 5, Geleen.
De houders van b-aandelen dienen vooraf hun aandelen bij genoemde Rabobank te deponeren en hebben toegang tot de algemene vergadering onder overlegging van het ontvangstbewijs van de bank.
De raad van bestuur,
Drs. A. A. M. Jacobs - voorzitter,
J. G. M. Nellesen - secretaris.

Lichaam & Antilichaam
De opkomst van Aids vormt een nieuwe uitdaging voor de medische wetenschap. Wordt AIDS de epidemie van de komende jaren of zal de medische wetenschap erin slagen die dreiging af te wenden?
Vragen op het gebied van de immunologie, de wetenschap die in de ruim honderd jaar van zijn bestaan is uitgegroeid tot een breed vakgebied, waarop de laatste jaren snelle en soms spectaculaire vorderingen worden gemaakt.
Dit boek bevat de serie artikelen die wetenschapsjournalist Gerbrand Feenstra schreef in het katern Wetenschap & Samenleving. In Lichaam & Antilichaam geeft hij een beknopt en handzaam overzicht van de vele ontwikkelingen op dit vakgebied; van de ontdekking van de vaccinatie tegen pokken door Jenner in 1796 tot de uitvinding van de monoklonale antilichamen in 1975. Het boek geeft een helder beeld van de normale werking van het afweersysteem; ook staat het stil bij nieuwe geneesmiddelen (interferon en interleukine) en bij de nieuwe mogelijkheden om vaccins te maken. In dat verband komen ook de vooruitzichten op een vaccin tegen AIDS aan de orde.
De paperback telt 96 pagina's. Volkskrantlezers kunnen deze uitgave nu al bestellen tegen de intekenprijs van f.12,50 (i.p.v. f.14,50).
• Maak f.12,50 per verlangd exemplaar over op gironummer 46006 t.n.v. de Volkskrant, Amsterdam.
• Schrijf in de mededelingenruimte „Lichaam & Antilichaam“.
• Eind augustus wordt het boek toegezonden aan het adres dat op de girokaart staat.
DE VOLKSKRANT, HET MEEST INFORMATIEVE OCHTENDBLAD VAN NEDERLAND.

Amsterdam di 9/9 20.00 u. Zaal Thomaskerk, Pr. Irenestraat 36
Arnhem di 9/9 20.00 u. Postiljon Motel Arnhem, Europaweg 25
Dordrecht wo 10/9 20.00 u. Postiljon Motel Dordrecht, Rijksweg 30
Eindhoven ma 8/9 20.00 u. Zaal Ontmoetingskerk, Parklaan 3
s-Gravenhage di 1/9 20.00 u. Zaal Triumfkerk, J. van Stolkweg 154 (hoek Laan van N. Oostindie)
Groningen ma 8/9 20.00 u. C.J.M.V.-Gebouw, Spilsluizen NZ 9
Hilversum do 1/9 20.00 u. Hotel Hof van Holland, Kerkbink 1-7
Mijmegen ma 8/9 20.00 u. Café Restaurant Goffertboerderij, Goffertweg 17
Oosterhout ma 8/9 20.00 u. Golden Tulip Hotel Oosterhout, Waterlooplein 50
Rotterdam di 9/9 20.00 u. Gebouw Atrium, K. Doornstraat 143
Utrecht wo 10/9 20.00 u. Markuscentrum, Wijnsteilaan 2
Zwolle di 9/9 20.00 u. Zaal Eigen Gebouw, Badhuiswal 9
Iedere belangstellende op de info-avond ontvangt gratis een boek over karakterologie.

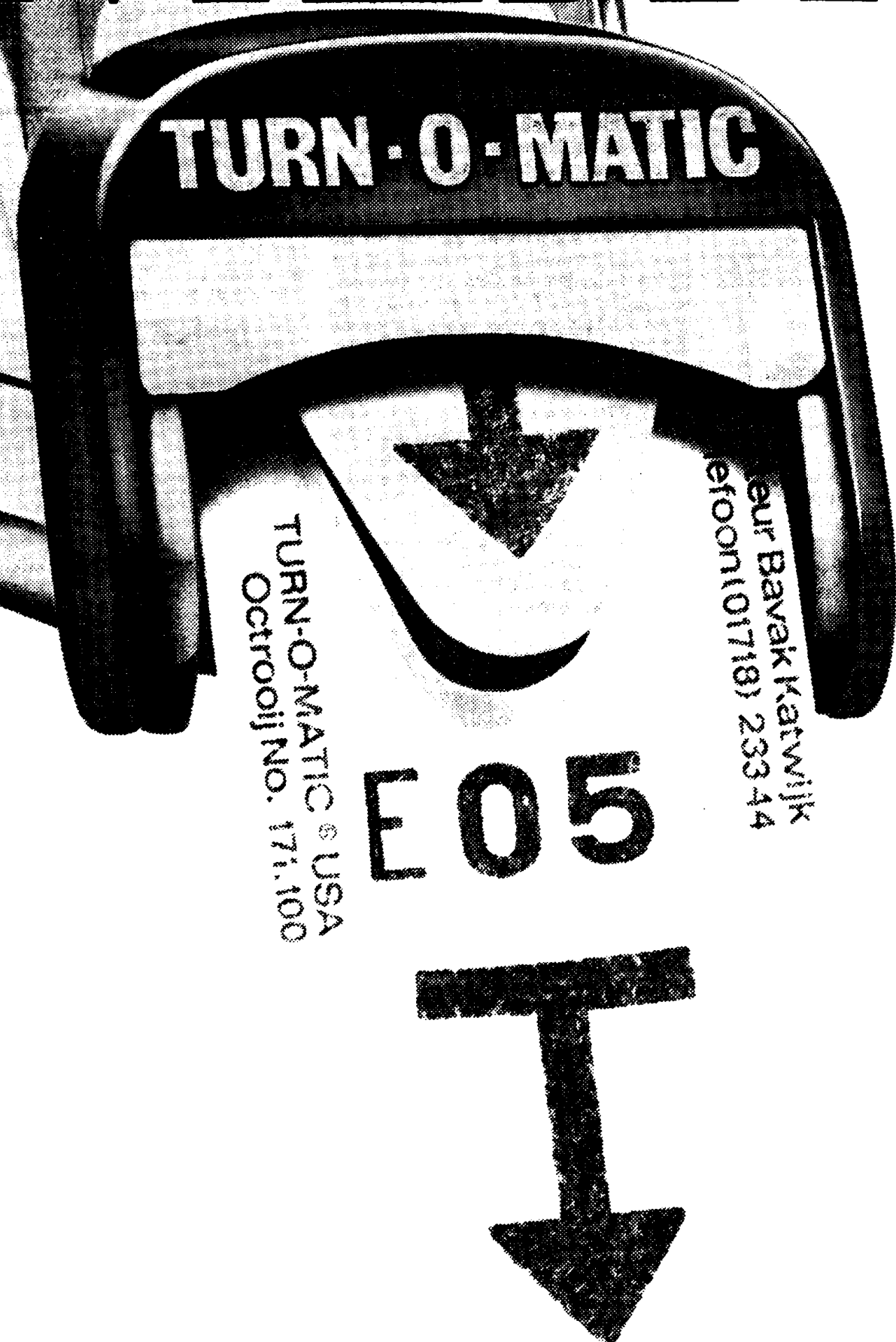
STICHTING KUR ONDERWIJS
de overkoepelende organisatie van de academische opleidingsinstituten Kring van Utrechtse Repetitoiren en Ring van Rotterdamse Repetitoiren.
In september starten de (avond)colleges voor:
RECHTEN, ECONOMIE en BEDRIJFSKUNDIG JURIST
Examens aan de Rijksuniversiteiten Utrecht en Groningen (KUR) en de Erasmusuniversiteit Rotterdam (RRR).
Vraag het gratis studieprogramma met informatie over vooropleiding en kosten. Stichting KUR Onderwijs, Antwoordnr. 6104, 3700 VB Zeist (postzegel niet nodig). Telefonische informatie: 03404-15404.
Naam: _____ m/v Adres: _____
Postcode/Plaats: _____
Secretariaat van de Stichting KUR Onderwijs: Driegraveweg 16a te Zeist. VK

MONDELINGE/SCHRIFTELIJKE HORECA-OPLEIDING
WERK AAN EEN GOEDE TOEKOMST!
Behalve bij de specialist voor de opleiding caterbedrijf de officiële horeca diploma's en wordt zelfstandig café- of restauranthouder, disco-eigenaar of kantine-beheerder.
Half september '86 start de mondelinge avondcursus vakbekwaamheid Cafébedrijf voor in: Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Breda, Den Bosch, Den Haag, Doetinchem, Dordrecht, Eindhoven, Enschede, Groningen, Haarlem, Heerlen, Heerlen, Leeuwarden, Maastricht, Middelburg, Nijmegen, Rotterdam, Roosendaal, Sittard, Tilburg, Utrecht, Venlo, Zwolle.
Een vooropleiding is niet vereist.
DIPLOMA CAFÉBEDRIJF
U doet op 8 januari 1987 examen onder toezicht van het Min. van Econ. Zaken. 't V.O.M. verzorgt bovenstaande cursus Vakbekwaamheid Cafébedrijf alsmede de cursussen Wijn, Restaurant en Handelssamenleving Horeca-bedrijf zowel mondeling als schriftelijk tegen de laagste prijzen.
Stuur voor een gratis brochure de onderstaande coupon in een envelop zonder postzegel naar: 't V.O.M., antwoordnummer 1060, 3800 WB Amersfoort of bij:
033-806060 of s-avonds 020-972602
Wilt u mij geheel vrijblijvend de brochure zenden?
Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Plaats: _____
't V.O.M. Horeca Instituut
Zandkamp 36, 3828 GE Amersfoort-Hoogland
Ingesch. K.v.K. te Amersfoort nr. S-189012

CURSUS PRAKTISCHE JOURNALISTIEK
Iedereen die wel eens heeft gezwogen op een stukje proza, weet hoe moeilijk het is om iets te creëren dat ook nog communiceert, informeert en effect sorteert.
Toch worden die eisen gesteld. Door bedrijven, verenigingen en door het lezerspubliek vooral.
In 20 avonden leert u - theoretisch en praktisch - het schrijven van o.a. persberichten, jaarverslagen en artikelen voor bedrijven en verenigingsbladen.
U beoefent moderne interviewtechnieken en krijgt inzicht in grafische en vormgevingsaspecten. Tevens wordt o.a. aandacht besteed aan nieuwe media (viewdata, teletext, beeldplaat e.d.), auteursrecht, taalgebruik en het becijferen van kosten.
Een sterk praktijkgerichte cursus voor iedereen die wil voldoen aan moderne eisen van vaardig schrijven.
De cursus wordt gegeven in Amsterdam Den Haag en Utrecht.
Aanvang: september.
Uitvoerge documentatie ligt bij ons klaar.
Bel voor inlichtingen (071)-258585 of zend deze advertentie naar het ISW, Antwoordnummer 10120, 2300 VB LEIDEN. Postzegel hoeft niet.
Invullen met blokletters s.v.p.
Ik heb belangstelling voor de cursus Praktische Journalistiek.
dhr./mevr. _____
Straat: _____
Postcode: _____ Plaats: _____
AVK 827
OPLEIDINGEN & BEDRIJFS TRAININGEN
Instituut voor Sociale Wetenschappen, Schuttersveld 9, 2316 XG LEIDEN.

Uitslag trekking loterij voor girorekeninghouders
f.100.000.- gironummer 2.470.552
f.75.000.- gironummer 2.065.929
f.50.000.- gironummer 3.069.593
f.25.000.- gironummer 1.595.448
f.25.000.- gironummer 2.080.923
f.25.000.- gironummer 4.014.195
f.10.000.- gironummer 38.806
f.10.000.- gironummer 568.941
f.10.000.- gironummer 1.124.398
f.10.000.- gironummer 1.251.701
f.10.000.- gironummer 1.508.144
f.10.000.- gironummer 1.671.143
f.10.000.- gironummer 1.721.350
f.10.000.- gironummer 2.345.885
f.10.000.- gironummer 3.249.251
f.10.000.- gironummer 3.444.650
f.5.000.- gironummer 240.616
f.5.000.- gironummer 443.948
f.5.000.- gironummer 1.855.311
f.5.000.- gironummer 2.469.178
f.5.000.- gironummer 2.507.617
f.5.000.- gironummer 2.574.908
f.5.000.- gironummer 2.769.352
f.5.000.- gironummer 2.947.174
f.5.000.- gironummer 3.388.601
f.5.000.- gironummer 3.529.667
f.2.500.- gironummer 520.739
f.2.500.- gironummer 1.293.066
f.2.500.- gironummer 1.460.407
f.2.500.- gironummer 1.563.987
f.2.500.- gironummer 2.268.248
f.2.500.- gironummer 3.126.195
f.2.500.- gironummer 3.711.279
f.2.500.- gironummer 4.046.752
f.2.500.- gironummer 4.098.349
f.1.000.- eindcijfers 9.641
f.1.000.- eindcijfers 0.537
f.200.- eindcijfers 728
f.100.- eindcijfers 994
f.60.- eindcijfers 09
f.10.- eindcijfer 9
EXTRA PRIJZEN VAN F 15.000.- op gironummer 1.809.724 en 4.150.212
EXTRA PRIJZEN VAN F 7.500.- op gironummer 970.507 en 3.907.128
EXTRA PRIJZEN VAN F 1.000.- op eindcijfers 7.776
Hebt u een girorekening bij Postbank N.V.? Geef u dan op als deelnemer aan de loterij voor girorekeninghouders en u speelt zolang u dat wilt, iedere twee maanden mee met uw gironummer als lotnummer. Er is een aantrekkelijk prijzenpakket. Als ten kantore van Mr. M.J. Meijer c.s. notariaten te Amsterdam uw gironummer getrokken is, dan wordt uw prijs binnen één week na de bekendmaking overgemaakt. Automatisch. Op uw girorekening.
Als winnaar hoeft u zich niet te melden. 't Spreekt vanzelf dat alleen deelnemers meeloten. Wat 't kost? Slechts één tientje. Dat bedrag wordt zo'n vijf weken voor iedere trekking automatisch van uw girorekening afgeschreven.
Ga ook meespelen, geef u op als deelnemer. Vul de machtiging in en stuur 'm op, in een envelop zonder postzegel aan: SUFA, Antwoordnummer 2020, 3000 VB Rotterdam.
De loterij werd goedgekeurd door de Minister van Justitie onder nummer: LO 700/088/207 d.d. 9-11-1971. De baten zijn bestemd voor de Stichting Algemene Loterij Nederland te s-Gravenhage ten behoeve van maatschappelijk werk, volksgezondheid en cultuur.
Als u deze bon opstuurt ontvangt u een deelnemersbewijs.
POSTBANK
machtiging (met blokletters invullen)
de ondergetekende, houder van girorekening nummer _____
ten name van _____
adres _____
postcode _____ woonplaats _____
verleent 't loterij tot wederopzegging machtiging aan SUFA, Zomerhofstraat 68, 3032 CM Rotterdam, om van bovengenoemde girorekening ten hoogste één maal per 2 maanden te doen afschrijven f.10.- wegens abonnement op de loterijen van de Stichting Algemene Loterij Nederland.
de _____ 19 _____
Handtekening
ALN
Algemene Loterij Nederland
Waar je ook bent, de prijs komt vanzelf.

WIE SLIM IS TREKT NU VAST EEN NUMMERTJE.

GRONINGEN: BEDUM, Velling's Automobedrijf BV, tel. 05900-12408, GRONINGEN, Rijkens Autoshow, tel. 050-262240, SIDDEBUREN, Automobielbedrijf Groenewold, tel. 05983-1262, STADSKANAAL, Autoservice Oost-Groningen, tel. 05990-12912, UITHUIZEN, Autobedrijf Fokko Snp, tel. 05953-2761, WINSCHOTEN, Autobedrijf M. Rijk BV, tel. 05970-13768. **FRIESLAND:** HARLINGEN, Autobedrijf Kroone, tel. 05178-13792, HEMELUM, Autobedrijf G. ten Klooster, tel. 05148-204, JOURE, Schootstra Autobedrijf, tel. 05138-3025, LEEUWARDEN, Garage H. Fokkinga, tel. 058-151047, *MAKKUM, Garage Nico Morien, tel. 05158-2323, DE WILGEN, Paulusma's Automobielbedrijf, tel. 05120-13639. **DRENT:** ASSEN, Garage Thies, tel. 05920-13751, BARGER COMPASCUUM, Autobedrijf Reurink, tel. 05913-49535, EMMEN, Garage H. Ludwig, tel. 05910-14554, HOOGEVEEN, Hofman's Autocentrum, tel. 05280-63404, NIETAPLEEK, Autobedrijf Kamminga, tel. 05945-12759, VALTHERMOND, Autobedrijf H. van der Heide, tel. 05996-1234, ZUID-LAREN, Handelssonderneming R. Pol, tel. 05905-3060. **OVERIJSSSEL:** ALMELO, Automobedrijf ten Velde, tel. 05490-12276, BATHMEN, Automobedrijf H.J. v. Zee & Zn., tel. 05704-1683, ENSCHEDE, Garage A.W. Kuster, tel. 053-358891, HENGLO, Roelvink's Autobedrijf, 074-910567, KAMPEN, Automobedrijf E. van Marle en Zn., tel. 05202-13819, *DE KRIM, Garage Roelof Kreeft, tel. 05247-1565, *NIEUW-HEETEN (Gem. Raalte), Autobedrijf Hama, tel. 05725-671, NIJVERDAL, Automobedrijf H.G.H., tel. 05486-12815, ROUVEEN, Autobedrijf J.G. Haakmeester, tel. 05226-250, SIBULO, Autobedrijf H.J. Bakker, tel. 05234-1368, ZWARTSLUIS, Autobedrijf Postma, tel. 05208-68038, ZWOLLE, Bert Busbroek Oto's, tel. 038-545792. **GELDERLAND:** AMMERZODEN, Autobedrijf P.P. Aerts, tel. 04199-1650, APELDOORN-Z, Popma's Autobedrijf, tel. 055-333149, ARNHEM, Arnhem's Autohuis, tel. 085-423206, ARNHEM/ELDEN, Autocenter Wouters-v. Dijk, tel. 085-814590, BELTRUM, Automobedrijf J.A.W. Berentsen, tel. 05448-1437, DIDAM, Autobedrijf Joh. Bos, tel. 08362-1575, EDE, Auto Jawes, tel. 08380-30902, EMST (Gem. Epe), Autobedrijf Wesselink & Zn., tel. 05787-1439, GROENLO, Hees Auto's BV, tel. 05440-64957, LOCHEM, Autoservice A. Kant, tel. 05730-4480, MAURIK, Autobedrijf Schumacher BV, tel. 03449-1444, NIJKERK, Autobedrijf A. Veldhuizen, tel. 03494-51975, NIJMEGEN, Autocenter Wouters-v. Dijk BV, tel. 080-786815, OOSTERBEEK, Garage Janssen, tel. 085-332987, TWELLO, Garage Hovenkamp, tel. 05712-71817, WAGENINGEN, Automobielbedrijf Unicars, tel. 08370-15337, WARNSVELD, Automobielbedrijf Garritsen, tel. 05750-22622. **UTRECHT:** *AMERSFOORT, Auto Veer, tel. 033-635630, SOEST, Auto Alblas BV, tel. 02155-12334, UTRECHT, Vredendaal's Automobedrijf BV, tel. 030-317187, *UTRECHT, Autobedrijf Hans Grolle, tel. 030-433890, ZEIST, v. Woersem's Autobedrijf BV, tel. 03404-50568. **FLEVOLAND:** LELYSTAD, Car Service Lelystad BV, tel. 03200-44933/49224. **NOORD-HOLLAND:** ALKMAAR, Automobielbedrijf W. Stoop, tel. 072-111418, AMSTERDAM, Garage Diamant, tel. 020-963333, AMSTERDAM, Heto BV, Automobielbedrijf, tel. 020-463390, AMSTERDAM, Garage Koppenol, tel. 020-180967, AMSTERDAM-NOORD, Autokrooy, tel. 020-362281, BEVERWIJK, Autobedrijf Henk Burgering, tel. 02510-26594, BLOEMENDAAL, Autobedrijf F. Kanik, tel. 023-264188/375105, GROOTEBOEK, Autobedrijf Buis, tel. 02285-16195, HAARLEM, Automobielbedrijf A. de Rek, tel. 023-244804, HEERHUGOWAARD, Aad Renses Automobielbedrijven, tel. 02207-1816, DEN HELDER, Automobielbedrijf Marshall, tel. 02230-33023, HILVERSUM, Havas Garage BV, tel. 035-44007, HOORN, Autobedrijf Tom van Dulmen, tel. 02290-13466, DE KWAKEL, Garagebedrijf Hein Kooyman, tel. 02975-65509, NOORD-BEEMSTER, Automobielbedrijf Lakeman, tel. 02999-583, OUDE-MEER, Garage Resoort, tel. 02977-25345, *IJMUIDEN, Autoservice Schot, tel. 02550-30484, ZAANDAM, Automobielbedrijf A. Post, tel. 075-164444. **ZUID-HOLLAND:** ALPHEN A/D RIJN, AVA BV, tel. 01720-31133, BRIELLE, Garage Baggerman, tel. 01810-14002, DALEM, Autobedrijf M.L. v/d Bergh, tel. 01830-31338, DELFT, Repex Autobedrijf, tel. 015-611311, *DELFT, Garage C.S. van Zon, tel. 015-122677, DEN HAAG, Autobedrijf Hobra, tel. 070-993475, DEN HAAG, Auto Subu, tel. 070-858623, DEN HAAG/SCHEVENINGEN, Autobedrijf van Ham, tel. 070-550743, DORDRECHT, Garage Menke & Wolst BV, tel. 078-140201/142068, GOUDA, Autobedrijf Hugo Sloopjes, tel. 01820-13312, HOEK VAN HOLLAND, Automobedrijf Herman Dekkers, tel. 01747-5858, LEIDEN, Auto-Home Leiden BV, tel. 071-121560, LISSE, Fa. J. Reijkerk, tel. 02521-13059, ROTTERDAM, Breco BV, tel. 010-4762010, ROTTERDAM, Automobedrijf A. de Leeuw BV, tel. 010-4292900, *SCHOONHOVEN, Autobedrijf Hans Klein, tel. 01825-5011, SPIJKENISSE, Autobedrijf Herrewijnen, tel. 01880-16272, VLAARDINGEN, Auto van der Veen, tel. 010-353384, VOORSCHOTEN, De Binckhorst dealerbedrijf, tel. 01717-6951, WOERDEN, Autobedrijf Hoogendoorn, tel. 03480-18417. **ZEELAND:** BRUINISSE, Automobielbedrijf P.A. Zuidgeest BV, tel. 01113-1759, GOES, Automobielbedrijf Sorber, tel. 01100-30474, TERNEUZEN, Skoda Centrum, tel. 01150-12321, VLISSINGEN, Automobedrijf Sorber, tel. 01184-12547. **NOORD-BRABANT:** BERGEN OP ZOOM, Autobedrijf M.L. van Dijke, tel. 01640-40195, BOEKEL, Autobedrijf Jo de Bie, tel. 04922-1875, BOSSCHENHOOFD, Garagebedrijf Jan v. Gastel, tel. 01652-2905, BREDA, Garage van Riel, tel. 076-131403, EINDHOVEN, Garage Henk Stribosch, tel. 040-417777, ENGELN, Automobedrijf Engelen BV, tel. 04195-1740, HELMOND, Automobedrijf 'De Vierk' BV, tel. 04920-35855, KAATSHEUVEL, Garage 'Narona' BV, tel. 04167-74040, OOSTERHOUT, Autobedrijf A. Snejers, tel. 01620-53434, ROOSENDAAL, Garage van Dorst, tel. 01650-43150, SOMEREN-EIND, Garagebedrijf Jo Kluytmans, tel. 04937-1862, STEENBERGEN, Automobielbedrijf Faasen, tel. 01670-63291, ST. MICHELISGESTEL, Garagebedrijf van Engelen, tel. 04105-2252, TILBURG, Automobedrijf Van den Nouweland & Zn., tel. 013-363924, VALKENSWAARD, Autobedrijf Wouters, tel. 04902-13297, VUGHT, Autobedrijf Schuurmans BV, tel. 073-560687, ZEELAND, Automobielbedrijf Gebr. van Dongen BV, tel. 08865-1604. **LIMBURG:** BOCHOLTZ, Automobedrijf Cor Vaessen, tel. 045-442480, *HOENSBROEK, Garage Piet de la Roy, tel. 045-212896, KERKRADE, Automobedrijf Cor Vaessen, tel. 045-424010, MAASTRICHT, Garage Jan Jacob, tel. 043-626970, NEDERWEERT, Autobedrijf Kluskens, tel. 04951-33162, ROERMOND, Garage Creemers, tel. 04750-21092, SUSTEREN, Automobedrijf L. Collé, tel. 04499-3030, UBACH OVER WORMS, Autoserv. G.J. Kempen BV, tel. 045-312398, VENLO/BLERICK, Automobielbedrijf N. Deinum & Zn., tel. 077-820000. *Skoda Subdealer

Als u een nieuwe auto koopt, wilt u er 't liefst dezelfde dag nog mee vandoor. Zeker als 't gaat om 'n degelijke en comfortabele Skoda, waarmee u al voor zo'n f 10.000,- de showroom verlaat.

Wij van Skoda konden aan die charmante vorm van hebbigheid meestal wel gehoor geven. Totdat we de verkoopcijfers met ruim 80% zagen stijgen. Een succes dat ons vervult met een mengeling van trots en ongeduld. Trots, omdat steeds meer Nederlanders in de gaten krijgen dat Skoda veel meer biedt dan z'n prijs doet vermoeden. Ongeduldig, omdat men ons in de Skoda-fabrieken slechts met moeite kan bijbenen. 't Laatste betekent dat u bij de aanschaf van een Skoda wellicht te maken krijgt met levertijden. Waarvoor onze welgemeende excuses.

Maar laten we u niet ontmoedigen, want hoe sneller u beslist, hoe eerder u in uw nieuwe Skoda rijdt. Voor een proefrit bent u van harte welkom bij een van de vele Skoda-dealers. U rijdt al Skoda vanaf f 9.995,-.

„Libanon is vergeleken met Indië een Bio-vakantieoord”

IK BESEF hoezeer velen van u zich door de politiek in de steek gelaten hebben gevoeld en onder gebrek aan belangstelling en waardering voor hun taakvervulling hebben geleden”, aldus de bewindsman in de stromende regen. „De politiek van die dagen heeft aan de idealen, zoals die in 1942 door koningin Wilhelmina werden geformuleerd (een koninkrijk van zelfstandige landen, red.), geen inhoud weten te geven toen zij werd geconfronteerd met een andere onverwachte realiteit. Het gevolg was dat de militair werd opgescheept met doelstellingen die of onduidelijk waren, of niet te verwezenlijken. Ik geloof dat het besef daarvan nu doorbreekt in Nederland.”

Generaal-majoor Tjassens, commandant van de divisie, deed geen moeite zijn enthousiasme te verbergen. „Wat u verder als minister ook zult doen, voor ons blijft dit een voltreffer”, riep hij spontaan uit. Van Eekelen raakte met zijn opmerking een uiterst gevoelige plek. Hoewel op de reünie in de Oranjekazerne de voldoening over het weerzien en de onvermijdelijke sterke verhalen overheersten, zit vlak onder dat vliesdunne laagje nog steeds de wrok over de politieke afwikkeling van de Indonesische kwestie en het onbegrip en gebrek aan steun dat de militairen na thuiskomst aantroffen.

„Het eerste wat ik vanaf de boot van Nederland zag waren borden met het opschrift 'moordenaars'. Ik had niet het idee dat we naar huis gingen”, zegt een van de ex-dienstplichtigen. De Expeditionaire Macht voor de Oost werd al in de Tweede Wereldoorlog gevormd om de Japanners uit het toenmalige Nederlands-Indië te verdrijven. Zover kwam het echter niet.

Japan capituleerde sneller dan voorzien. In 1946 werd een expeditieleger alsnog noodzakelijk geacht in de strijd tegen het revolutionaire guerrillaleger van Soekarno. De Eerste Divisie 7 december (twintigduizend man sterk en genoemd naar de datum waarop Wilhelmina haar rede over de nieuwe structuur van het Koninkrijk had gehouden) was snel gevormd en ging nog in hetzelfde jaar scheep.

Na zijn optreden op de reünie ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de „Eerste Divisie 7 december” kan de nieuwe minister van Defensie Van Eekelen bij de oud-Indiëstrijders geen kwaad meer doen. Voor het front van drieduizend reünisten, die zaterdag voor het eerst sinds hun terugkeer in 1949 weer op deze schaal bijeen waren, hulde hij zich namens „de politiek” in het boetekleed.

De divisie nam deel aan de twee politieke acties, die onder druk van de Verenigde Naties — onder aanvoering van de VS — werden afgebroken. En ze kreeg haar portie ruimschoots in de tussengedane prioden, waarin de strijd tegen de guerrilla's de meeste doden kostte. In het jubileumboek over de divisie, waarvan het eerste exemplaar zaterdag aan prins Bernhard werd overhandigd, wordt geconstateerd dat de militairen de politiek van de regering ervoeren als „het — ondanks hun inspanningen — verkwanselen van Nederlands-Indië”.

De eerste commandant van de divisie, generaal-majoor Durst Britt, zei in 1954 op een bijeenkomst van oud-strijders: „De Eerste Politieke Actie is helaas stopgezet. Toen hadden we nog alles kunnen bereiken. Als er ooit een moment is geweest dat het leger niet had moeten gehoorzamen, was het op de dag dat deze eerste actie moest worden gestaakt.”

570 Leden van de divisie kwamen om en rusten op het ereveld van Menteng Poeloe. „Van de dertig man in mijn compagnie stoottroepen, zijn er achttien gesneuveld. Met politiek hield ik me niet bezig, ik was na elke aanval weer blij dat ik mijn hachje nog had”, zegt reünist Peters uit Arnhem.

Hij bagatelliseert zoals de meesten de gevolgen van zijn Indische periode. Later geeft hij toe „toch pas echt zijn rust

te hebben gevonden” na een bezoek vorig jaar aan de buitenplaatsen waar hij als stoottroeper gelegerd was en aan de graven van zijn gesneuveld strijdmakkers. De dienstplichtigen van toen zitten nu tegen hun pensioen of vallen onder VUT of WAO. Veel keurige opa's in driekwart regenjassen.

Ze zijn niet van een generatie die in de watten werd gelegd. Klagen wordt al snel als een zwakte aangemerkt. Van Dam uit Lekkerkerk: „We kregen na terugkeer 150 gulden om ons in burgerkleden te steken. Dat was niet genoeg. Maar wat waren we gewend? We hadden nooit eerder iets gehad.” Tussen neus en lippen door vermeldt hij dat zeventig procent van zijn oude maten intussen allang arbeidsongeschikt is.

Het percentage zenuwzieken is hoog en daar zijn hun tropische jaren volgens hem niet vreemd aan. Natuurlijk hadden ze tijdens hun verlof allemaal meesters bier verzwoegen. „Maar drieënhalve jaar was veel te lang. Er was geen enkele recreatiemogelijkheid.” Van Dam: „Als je ziet wat er nu allemaal gebeurt voor de jongens die naar Libanon zijn gegaan. Dat is een Bio-vakantieoord vergeleken met Indië.”

Animo

Maar dan toch steeds weer het onvermijdelijke: „Ondanks alles had ik het niet willen missen.” De animo voor de Expeditionaire Macht was in 1946 niet overweldigend. In het jubileumboek wordt vermeld dat in september 1946 niet minder dan 38 procent van de manschappen geen gehoor gaf aan het eerste inschepingsbevel.

Nadat de chef van de generale staf generaal Kruls de wegbijvers in een radiorede had aangespoord zich alsnog te melden, liep dat percentage terug. Toen de „Boisvein” op 24 september naar Batavia vertrok ontbrak nog altijd vijftien procent van de dienstplichtigen. De werden later alsnog opgespoord en nagezonden of berecht. Een van de deelnemers aan de reünie: „Ik wist vantevoren dat we belazerd werden. Het ging niet om zo'n goede zaak als die hoge heren wilden doen voorkomen. Maar ik had geen keus.”

Aandachtig volgen de oud-Indiëstrijders van de Eerste Divisie 7 december de plechtigheden van de reünie die zaterdag bij de Oranjekazerne in Schaarsbergen werd gehouden.

Foto Hans van Oort

Na de dodenherdenking, de aanbieding van het gedenkboek en een monumentale klok op een houten toren zwerfden de reünisten uit over het terrein van de Oranjekazerne. Grappend tegen de 750 militairen die de dag in goede banen leidden („Nog steeds achter de meiden aan?”) en met vergeelde foto's op zak langs het opgestelde moderne materieel van de 7 december divisie, die volgens zijn commandant nu „tot de sterkste ter wereld behoort.”

De moderne Leopard-tanks steken indrukwekkend af tegen de brenccarrier, het halftrackvoertuig en het Lee Enfieldgeweer, waar „onze jongens in Indië” het mee moesten doen. Prins Bernhard: „De 7 december-divisie was toen twijfelachtig geoutilleerd.” Ook het oude materiaal staat te pronk op het kazerneterrein.

Wrok

Kolonel Steenaert, voorzitter van het jubileumcomité, gelooft niet dat wrok na veertig jaar nog een grote rol speelt. Hij heeft er tijdens de voorbereidingen

op het grote feest althans weinig van gemerkt. „Van de zestienduizend reacties waren er twaalf negatief. Ik weet wel dat die cijfers nog niet alles zeggen, want er kan veel worden verzwegen. Maar volgens mij zijn er toch ook oud-strijders die mislukkingen in hun latere leven wat al te gemakkelijk toeschrijven aan hun ervaringen in Indië.”

De kolonel kan geen antwoord geven op de vraag waarom het veertig jaar moest duren voor er op divisieniveau een reünie plaats kon vinden (in kleinere groepjes gebeurde dat al eerder). Steenaert: „Daar moeten anderen maar op antwoorden. Ik weet wel dat de respons erg groot is geweest. Ik heb nog nooit zo snel een positief antwoord van het ministerie gekregen als op mijn verzoek om deze reünie. Kennelijk was de tijd rijp. Waarschijnlijk speelt ook mee dat de militairen van toen nu de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Ze krijgen meer tijd om terug te blikken.”

„Tegenover de negatieve benaderingen zet ik mijn eigen filosofie. Als je nu ziet hoe goed de betrekkingen zijn met

Indonesië, kan je dan wel spreken van een verloren oorlog? En wat de persoonlijke gevolgen betreft voor de militairen: je kan natuurlijk bij de pakken neer gaan zitten, maar er zijn er ook genoeg die juist door hun ervaringen in Indië guts hebben gehad iets van hun leven te maken.”

In de bus die pendelt tussen het Arnhemse station en de Oranjekazerne zegt oudgediende Nijman: „Het heeft bij mij jaren geduurd voor ik begreep wat er met ons gebeurd was. We voelden ons in de steek gelaten, omdat wij tegenstanders moesten vangen, die vervolgens door de autoriteiten in Batavia weer werden losgelaten. Zo iets moeten ook de politiemensen nu voelen als inbrekers wegens gebrek aan cellen worden vrijgelaten, die zij eerst met veel gewaar en moeite hebben gearresteerd. De eerste jaren kon ik geen Indonesiër zien. Later ben ik gaan begrijpen, dat die mensen ook het slachtoffer waren en het helemaal niet zo goed was wat wij hadden gedaan.”

THEO KLEIN

Marcel van Dam: „Voor een massamedium als de televisie moet je een bepaalde grens stellen.”

Kijkcijfers zijn nog net geen terreur

De VARA-omroepster kondigde zaterdagavond de film aan in termen van „machtsstrijd en persoonlijke ambities in de wereld van de Amerikaanse televisie”. Dat was het ook, maar veel méér is *Network* een film over de macht van en de jacht op kijkcijfers bij de televisie.

Nieuwspresentator Howard Beale krijgt te horen dat hij weg moet omdat de kijkcijfers niet voldoende meer scoren. In de volgende uitzending kondigt de nieuwspresentator zijn zelfmoord aan en wanneer en waar, namelijk voor de camera. De kijkcijfers schieten omhoog. Het heeft krankzinnige gevolgen voor de programmering van het Amerikaanse tv-station, uiteindelijk bekroond met de moord op nieuwspresentator Howard Beale, uitgevoerd om voor het volgende programma een hoge kijkdichtheid te garanderen.

Network is een Amerikaanse speelfilm uit 1977 van Sidney Lumet met in de hoofdrollen Peter Finch, William Holden, Fay Dunaway en Robert Duvall. Bij de bioscooppremière in Nederland werd een forumbijeenkomst gewijd aan de vraag naar verschil en overeenkomst met het kijkcijfersgedrag in Nederland. Bijna tien jaar later is de concurrentie tussen de grote omroepen in Nederland aanzienlijk heviger geworden en commerciële televisie dichterbij gekomen.

Zien de Nederlandse omroepbestuurders in *Network* hun voorland?

VARA-voorzitter Marcel van Dam heeft de film niet gezien en kent hem ook niet, maar wil „in het algemeen” wel zeggen dat er naar zijn mening geen

sprake is van terreur van kijkcijfers. „Ik heb nog nooit meegemaakt dat we met een programma dat we zelf wel aardig vonden, gestopt zijn omdat de kijkcijfers tegenvielen. Het hangt er maar van af welke bedoeling je met een programma hebt. Is dat een programma voor een groter publiek, dan is het heel legitiem om zo'n programma te beoordelen op de kijkcijfers. Mijn bezwaren zijn eerder tegengesteld: als er eenmaal een programma is, vindt men het al te vanzelfsprekend dat het doorgaat. Een van de redenen dat er zo weinig flexibiliteit is bij de Nederlandse televisie. En dat er zo

echt een onderwerp?” Er valt volgens hem niks te vergelijken. „We hebben geen netwerken hier en die nieuwspresentator in de film is een gek. Als een gek hier een drol bij de koningin op de stoep legt, vindt men dat ook leuk. Wat zegt dat nou?”

NCRV-voorzitter T. Jansen heeft niet gekoken („De hele dag in Kampen bij de afsluiting van *Kerkepad*”) en kent de film ook niet. „Maar de hoofdlijn voor de NCRV is dat we verschillende typen programma's maken of kopen, en voor één type zijn de kijkcijfers essentieel: de

half oog zitten te kijken naar de commerciële televisie, gaan die kant uit.”

Media-directeur Richard Schoonhoven van de KRO: „In vergelijking met Amerika hebben we bij ons niet die meedogenloze druk van de commercials achter de programma's en we hebben hier ook geen presentatoren die willen sterven voor de camera. De KRO moet programma's maken die tegemoet komen aan de sociaal-culturele en religieuze behoeften van 600 duizend leden, programma's die hen zo binden dat ze lid willen blijven. We hoeven dus niet van alles uit te halen om hoge kijkcijfers te scoren. Leden van de KRO kunnen bij anderen naar programma's kijken die wij niet brengen, als ze dat willen. Aan de generatie behoefte wordt in ons bestel altijd voldaan.”

„In een geheel of gedeeltelijk commercieel bestel komt dat heel anders te liggen. Het is ook niet toevallig dat omroepen als Tros en Veronica die kant op willen. Zij ondervinden toenemende concurrentie van de buitenlandse commerciële zenders, zowel met het soort programma's dat ze maken als met het publiek dat daar naar kijkt. En dan gaan kijkcijfers zwaar tellen.”

Van de Tros bleek gisteren niemand bereikbaar.

AVRO-voorzitter G. Wallis de Vries heeft *Network* niet gezien en kent de film ook niet, „en dan vind ik het echt te moeilijk om wat over dit onderwerp te zeggen.”

SIETSE VAN DER HOEK

AFFAIRE

Lesbische driehoek mondt uit in „orgie van geweld”

Tot een jaar geleden was Susan Craker waarnemend hoofd en Jayne Scott gymlerares van de middelbare Slough en Eton school, een Engelse priveschool voor kinderen uit de gegoede middenklasse. Beiden genoten een succesvolle loopbaan in het onderwijs, het respect van hun collega's en de stille beloning voor hun bijdrage aan het geestelijk en lichamelijk goed van hun leerlingen.

Nu zit Susan Craker in een rolstoel en Jayne Scott de komende zeven jaar in het cachot. Hun carrières zijn verwoest en hun rustige en beschaafde privélevens de afgelopen maand genadeloos blootgesteld aan het Engelse publiek: het gevolg van een sensationele crime passionnel in een lesbische liefdesdriehoek.

Susan en Jayne waren verliefd op dezelfde vrouw, de 28-jarige bankbediende Debbie Fox. Jayne en Debbie hadden een jaar samengewoond, toen Debbie voor het eerst serieus op de avances van Susan inging. Susan verwierp Jayne's herhaaldelijke smekbedes om de relatie met Debbie op te geven. „Al haar gevoelens van pijn, jaloezie en frustratie werden samengevoegd tot een dodelijk mengsel, dat overkoekte in een orgie van geweld”, zei de openbare aanklager, John Hilton, tijdens het proces.

De „orgie” vond plaats enkele dagen nadat Susan en Debbie op 2 augustus vorig jaar voor het eerst met elkaar naar bed waren geweest. Vanuit Farnham Royal reden Jayne en Debbie samen naar Barnet, Noord-Londen, waar Susan een huis had geërfd van haar moeder. Ze zouden haar helpen met de inrichting. Jayne had voor Susan een bos bloemen meegebracht en zou nieuwe kussenovertrekken voor haar maken. „Ik ben nogal een goede naaister”, zei ze op de zitting.

Op de ochtend van 6 augustus had Jayne voor alle drie ontbijt klaar gemaakt en afgewassen.

Haar uitbarsting van geweld vond plaats in de tien minuten dat Debbie het huis uit was om een krant te kopen. Jayne was ervan overtuigd dat haar rivale tijdens de nacht opnieuw seksuele omgang had gehad met haar partner. Ze zette boven de kraan aan om het bad te laten vollopen en ging toen naar beneden, waar ze haar collega neerknuppelde met een zware klauwhamer, en „daarna regende het slagen” op Susans hoofd.

Na haar gewelddadige uitbarsting ging ze weer naar boven om het bloed van haar lichaam en kleren te wassen. Debbie vond Susan in

Jayne Scott kreeg zeven jaar gevangenis.

shocktoestand met een zwaar beschadigd linkeroot, in een plas bloed. Een jaar later is Susan nog altijd gedeeltelijk verlamd en epileptisch, verslaafd aan de pijnstillers en nauwelijks tot spreken in staat.

De voormalige onderwijzeres Engelse taal en drama, die bekend stond als een goede tennisster en zwemster en optrad als coach voor de cricket- en squashteams van haar school, kan niet meer lezen of schrijven. Op de suggestie van Jayne's advocaat, Richard Cherrill, dat ze door iemand anders was aangevallen, reageerde ze woedend: „Wat? Scott — hamer — geraakt een keer, twee keer, vaak. Ja, oh, ja.”

De tragedie kreeg tijdens de rechtszitting enkele malen een bizar tintje. Een van de twee vrouwelijke leden van de jury, die verder uit tien mannen bestond, stuurde regelmatig briefjes naar de rechter, Michael Morland. Deze zag zich daardoor genoodzaakt de jury vermanend toe te spreken: zij moest haar „voorlopige oordelen” maar bewaren voor de beslotenheid van de jurykamer en het einde van het proces.

In zijn opsminkende sprak Hilton op een gegeven moment van „de overledene”, een verspreking die hij wel godwongen was te herstellen na een kwaadaardige interventie van Cherrill. „Een vrouw van een vrouw leeft nog en zit vlak buiten de rechtszaal”, aldus de advocaat. Hilton gebruikte daarna de term „het slachtoffer” in relatie tot Susan Craker. Cherrill hield vol dat Jayne Scott de aanslag niet had gepleegd, dat het slachtoffer op vergelding uit was zodra ze weer bijkwam en in haar liefdesrivale de perfecte boosdoener zag.

Tijdens de eerste week werd Susan steeds naar binnen gereden door Debbie. Deze liet de tweede week verstek gaan, maar niet nadat ze haar voormalige vriendin had omcreeven als „vriendelijk, zachtmoedig en zorgzaam”. Ook Su-

san kon het toen in de rechtszaal niet meer aan. Daarentegen kwam haar familie elke dag in grote getale opdraven met zakken vol broodjes en thermosflessen vol koffie. Op de slotdag, toen het wachten was op het oordeel van de jury, stond het publiek keurig in rijen buiten de middagmaaltijd te nuttigen om maar niets van het spektakel te missen.

Maar het juridisch meest controversiële aspect van de zaak was dat niet zozeer Scott in het beklaagdenbankje stond, maar dat vrouwelijke homoseksualiteit als zodanig werd terecht gesteld. Hilton presteerde het zelfs om in zijn opsminkende te zeggen: „Het is niet voor niets dat Radclyffe Hall in de jaren twintig haar boek over lesbische liefde *De Bron van Eenzaamheid* noemde.”

„Lesbische verhoudingen zijn niet gemakkelijker”, zo vertelde hij de jury. „Ze worden niet zo getolereerd en zijn moeilijker te vervangen dan heteroseksuele relaties. U kunt zich wellicht voorstellen dat iemand die door een partner in de steek wordt gelaten of bij wie het vermoeden rijst dat dat zal gebeuren, veel egoïstischer wordt dan de gemiddelde hetero. Het feit dat de protagonisten lesbiennes zijn en van partner veranderden geeft deze zaak een zekere culturele célébre. Wat ook uw gevoelens omtrent lesbiennes zijn, ik doe een beroep op u begrip te tonen en tolerant te zijn.”

Na een verdagging van vier uur bevond de jury de 30-jarige Scott schuldig aan het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel op Susan Craker. Morland vond zeven jaar gevangenisstraf het minste wat hij kon geven in de omstandigheden. „Dat heeft ze dik verdiend”, zei Craker na afloop. „Niet genoeg. Had langer moeten zijn. Zij mijn leven verwoest. Ik hoop zij lijdt als ik. Nooit vergeven. Nooit.”

WIO JOUSTRA

Susan Craker wordt geduwd door Debbie Fox, de vrouw om wie de crime passionnel werd bedreven.

Nieuwe regenbuien

Van onze weerkundig medewerker

DE BILT — De zon kan zich vanochtend nog even laten zien, vooral in de zuidoostelijke helft van het land. Van het noordwesten uit dringt echter snel bewolking het land binnen, waaruit het gaat regenen of motregen. De neerslaghoeveelheid die verwacht wordt, zijn niet zo groot; het accent ligt op het Noorden.

De wind zit in de zuidwest-hoek en neemt toe tot matig, kracht 4, langs de kust tot krachtig, 6. Hij voert wat minder koude lucht aan waarin maxima van ongeveer 18 graden kunnen optreden.

De afgelopen nacht kwam het weer in Nederland onder invloed van een hogedrukgebied boven de oceaan. Een uitloper ervan trok over onze omgeving naar het oosten. De opklaringen die deze hogedruk-uitloper met zich meebrengt, maken het de zon mogelijk zich vanochtend toch nog even te laten zien, althans op plaatsen waar zich geen mist heeft gevormd. Het hogedrukgebied slaagt er niet in een weersverbetering van betekenis te realiseren die de hele dag voortduurt.

Een oceaandepressie boven de Noorse zee ten noordwesten van IJsland doet het weer al weer terugvallen voortdurend goed en wel duidelijk is dat de lagedrukgebieden hun greep op dat weer even kwijt waren. De bij de oceaandepressie behorende bewolkingszone trekt vandaag over het land. Ze vertoont de grootste activiteit in het noorden, vandaar dat de regenkans in dat deel van het land het hoogst moeten worden aangeslagen.

Dinsdag is het half- tot zwaarbewolkt en er moet opnieuw op regen gerekend worden. Dat komt doordat de scheidslijn tussen koude lucht boven noord-Europa en de warmere lucht boven het zuiden over of dichtbij Nederland blijft liggen. De temperaturen lopen op tot rond normaal met maxima van ongeveer 20 graden.

Gisteren hield de buiighied geruime tijd aan. Pas tegen de avond werd het vrijwel overal droog. Met middagtemperaturen van ongeveer 15 graden was het veel te koud voor de tijd van het jaar. Ook elders in Europa was het koud. Voor temperaturen van 20 graden of meer moest men minstens naar Zuid-Frankrijk of de gebieden ten zuiden van de Alpen afreizen.

Zon en maan dinsdag 2 september
Zon op: 06.52 onder: 20.28 Maan op: 02.46 onder: 19.58

Weerrapport van gisteren 20 uur
In de eerste kolom de weersgesteldheid. In de tweede kolom: windrichting en windsnelheid in meters per seconde. In de derde kolom: maximumtemperatuur. In de laatste: neerslag tussen 8-20 uur.

Amsterdam	zwaar bew.	nw	4	16	0	Locarno	onbewolkt	w	1	22	0
De Bilt	zwaar bew.	nw	3	16	0	Londen	half bew.	zzw	3	18	0
Den Haag	half bew.	wnw	5	16	0	Luxemburg	half bew.	zzw	3	18	0
Eelde	onbewolkt	w	5	16	0	Madrid	zwaar bew.	n	4	23	3
Enschede	half bew.	wnw	3	15	1	Malaga	onbewolkt	zo	3	28	0
Enschede	zwaar bew.	nw	5	15	0	Mallorca	onbewolkt	ono	6	27	0
Enschede	zwaar bew.	wnw	4	15	0	Malta	niet ontv.				
Enschede	zwaar bew.	nw	4	15	0	Moskou	zwaar bew.	zzw	3	26	1
Vissingsen	onbewolkt	nw	3	15	2	München		n	2	17	0
Ulm	zwaar bew.	nw	4	15	0	Nice	onbewolkt	zzw	3	22	0
Ulm	regent	zzw	4	14	0	Oslo	half bew.	zzw	4	18	0
Ulm	regent	no	3	13	0	Parma	onbewolkt	zzw	3	22	0
Barcelona	onbewolkt	c	2	23	0	Praag	zwaar bew.	wnw	5	15	8
Berlijn	zwaar bew.	w	5	17	6	Rome	licht bew.	wnw	1	26	0
Bodeapest	licht bew.	wnw	3	20	0	Spirit	onbewolkt	nw	7	26	0
Bordeaux	half bew.	n	2	21	0	Warschau	zwaar bew.	wnw	5	15	8
Brussel	zwaar bew.	nw	3	16	0	Warschau	regenbui	4	17	4	0
Dublin	zwaar bew.	wnw	5	16	0	Wenen	licht bew.	verand	20		0
Frankfort	zwaar bew.	nw	4	17	1	Zürich	onbewolkt	n	2	17	0
Gent	half bew.	n	2	21	0	Casablanca	half bew.	wnw	5	15	8
Helsinki	zwaar bew.	wnw	2	13	-	Cyprus	onbewolkt	wnw	5	32	0
Innsbruck	zwaar bew.	verand	16		0	Istanbul	licht bew.	n	7	25	0
Klagenfurt	zwaar bew.	nw	1	17	0	Las Palmas	licht bew.	nno	6	28	0
Kopenhagen	licht bew.	nw	4	19	0	Beiroet	niet ontv.				
Lissabon	onbewolkt	ono	6	27	0			n	4	30	0

TANK NIEUWE TEXACO

U EN U HEEFT OPEENS EEN BETERE AUTO

De naam zegt het al.

Met nieuwe Texaco Ultra Clean benzine wordt uw motor super schoon. En dat betekent in de praktijk dat u opeens 'n betere auto heeft.

Want 'n schone motor betekent dat de verbranding perfect is. 'n Schone motor betekent dat hij regelmatig loopt.

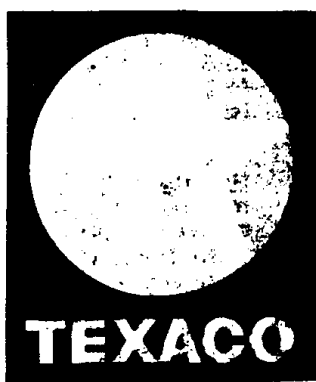
'n Schone motor betekent dat er geen onnodig verlies is van pk's. 'n Schone motor betekent dat u er 'n hoger rendement uit haalt.

'n Schone motor betekent dat u opeens meer vermogen onder de kap beschikbaar heeft. Waardoor u soepeler en feller accelereert. En is dat niet uw stijl, dan rijdt u zuiniger.

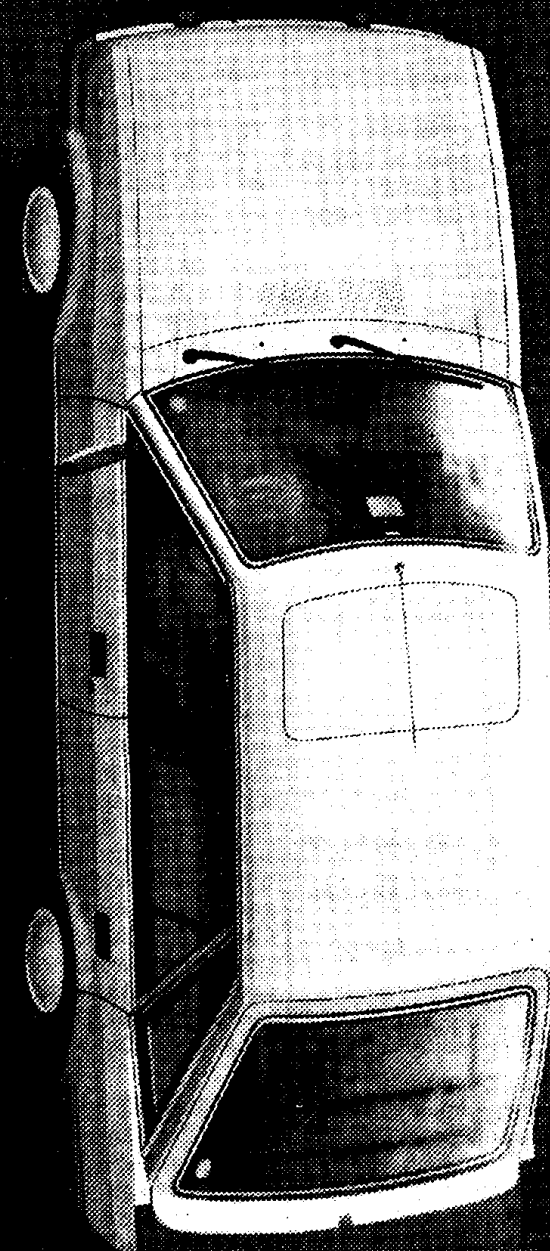
'n Schone motor betekent schonere uitlaatgassen. Dus vriendelijk voor 't milieu. 'n Schone motor betekent ook beter starten en minder onderhoud.

Want inlaatspruitstuk en carburateur blijven schoon en ook vitale delen als kleppen krijgen het minder te verduren. Als u van uw auto 'n betere auto wilt maken, dan weet u hoe makkelijk u dat nu kunt doen.

Tank Texaco Ultra Clean Super, of
Texaco Ultra Clean Normaal loodvrij.

SCHONERE MOTOR,
MEER VERMOGEN.

TEXACO ultra clean GEEFT STERRENKRACHT

